

Cziczó Attila:

TI

Terra Incognita

komédia három felvonásban

©2011

www.cziczo.hu

MESTER: Kell egy test. Rá egy kéz,
arra egy hüvelykujj, s még négy
másik. És kell még egy. Kéz.
Hasonló. S két láb. Ujjakkal,
szintén. Az egész tetejére egy fej.
Kell hozzá egy arc. S bele ész.
És...! Valahová kell egy szív is.

IDEGEN GYEREK: (lelkesen) Ember!

ANYJA: (fejbe vágja) Pszt!

szereplők:

Zóra
Csobán
Stella
Ármin
Hóhér
Bolond
Viktória
Család
Nép
Mesterek

Zoltán
Amoj
Igazgató
Tanárok
Turisták

Katonák

Helyszínek.

ITT. Hétköznapi, XXI. századi világ. Ismerős.

OTT. Terra Incognita, az ismeretlen, nevesincs ország. Lakói nem emberek, csak ahhoz hasonlatosak. Mindenki nő. Három mester irányítja a társadalmat. Maga a hely ódon, kopár, színtelen, csendes, kietlen táj. A modernizációnak nyoma sincs.

HATÁR. A két világot elválasztó fennsík. Katonák őrzik.

I.

1

(ITT. Füstös lebuja, a szomorú tekintetű Zoltán várakozik egy koszos asztalnál. Olvas.)

- AMÓJ (gyorsan leül, körülnéz) Itt van minden. (átad egy csomagot, benne térkép, bicska, gyógyszerek, prospektus)
- ZOLTÁN (elteszi) Más nem kell?
- AMÓJ Minden itt van.
- ZOLTÁN (csend) Szóval az Alapítvány!
- AMÓJ Micsoda? Nem. Egyáltalán nem!
- ZOLTÁN (olvas) Hanem?
- AMÓJ Nincs neve. (a prospektusra mutat) Ezt úgy őrizd, mint a szemed vilá-
gát! Ebből csak kilenc van. (körülnéz) S a katonákkal vigyázz!
- ZOLTÁN Vannak katonák?
- AMÓJ Rengetegen! De ne félj tőlük! Mondd meg, hogy a kérdéseket akarod.
- ZOLTÁN És akkor?
- AMÓJ Átengednek. A határon. Nyugi, fegyverük sincs!
- ZOLTÁN (csend) Milyen katonák?
- AMÓJ Hatalmasak. Nem emberek.
- ZOLTÁN Hanem? „Olyanok”?
- AMÓJ Az sem.
- ZOLTÁN Akkor mik?
- AMÓJ Hosszúéletűek. Senki sem tud róluk semmit.
- ZOLTÁN Akkor te honnan?

AMÓJ (izgalommal) Láttam őket.
ZOLTÁN (csend) Tudhatják, hogy ismerlek? Megmondjam a neved?
AMÓJ (közelebb hajol) A nevem? Soha!
ZOLTÁN Mert?
AMÓJ (bizonytalan csend) Nem akarom.
ZOLTÁN És hogy miért megyek, azt se?
AMÓJ (gondolkozik) Azt elmondhatod.
ZOLTÁN Az igazat?
AMÓJ Csakis. Nagyon fontos: mindig az igazat!
ZOLTÁN Jó.
AMÓJ Ha végeztél, menjünk el valahová, s mesélj el mindent!
ZOLTÁN Ha majd jövök, megyek.
AMÓJ (szünet) Tudod?
ZOLTÁN Mit?
AMÓJ Hogy miért mész.
ZOLTÁN (bizonytalan) Ja. (csend) És...
AMÓJ (nevet)
ZOLTÁN Mi van?
AMÓJ Félsz, mi?
ZOLTÁN Nagyon.
AMÓJ (körülnéz) Az ideológia.
ZOLTÁN Mi?
AMÓJ Az ideológia a lényeg. Rá kell jönnöd.
ZOLTÁN Mire?
AMÓJ Nem tudod?
ZOLTÁN Mit?
AMÓJ A célt.
ZOLTÁN (ideges) Milyen célt?
AMÓJ Hát ez az!
ZOLTÁN Mit kellene róla tudnom?

AMÓJ Mit, miért, mikor. (hirtelen) Ma indulj el!

ZOLTÁN Nem kell még valami?

AMÓJ Nem. (rágyújt)

ZOLTÁN (szünet) És milyen?

AMÓJ Mi milyen?

ZOLTÁN Ott.

AMÓJ Más. Nagyon más.

ZOLTÁN Kíváncsi vagyok.

AMÓJ Kemény lesz. Az eleje főleg.

ZOLTÁN Mert? (megijed)

AMÓJ Először a kérdések.

ZOLTÁN Mi van velük?

AMÓJ (sóhajt) Kemény lesz.

ZOLTÁN (izgalommal) De milyen?

AMÓJ (legyint)

ZOLTÁN Sok lesz?

AMÓJ Nem.

ZOLTÁN Hanem?

AMÓJ Kevés. (szünet) De kemény. Mind.

ZOLTÁN Tudni fogom?

AMÓJ Mit?

ZOLTÁN A válaszokat.

AMÓJ Tudni fogod. Kell tudnod! (nevet)

ZOLTÁN Félek.

AMÓJ Az jó. Segít.

ZOLTÁN Ja. (szünet) S még?

AMÓJ A páratlanság.

ZOLTÁN (megijed) Hogy?!

AMÓJ Mennyire vagy páratlan.

ZOLTÁN Nem értem.

AMÓJ A páros nem jó. A kettő. Vagy a négy.
ZOLTÁN Mi kettő?
AMÓJ Akármi. Mondjuk fog.
ZOLTÁN Fog?
AMÓJ (mutatja a fogait) Ja, fog.
ZOLTÁN Mi van vele?
AMÓJ Csak páratlan jó.
ZOLTÁN Nem értem.
AMÓJ Harmincegy. Vagy huszonöt. A harminc már gáz.
ZOLTÁN Kihúzzák akkor?
AMÓJ (nemet int) Neked kell!
ZOLTÁN (elgondolkozik) Fájhat, mi?
AMÓJ Kurvára.
ZOLTÁN (szünet) És az ujj is?
AMÓJ Az is.
ZOLTÁN Az páratlan. Egy kézen.
AMÓJ De kettőn páros.
ZOLTÁN Szívás. És megmondják, hogy egy kéz, vagy két kéz számít?
AMÓJ (bólint)
ZOLTÁN És... azt is nekem kell?
AMÓJ Neked.
ZOLTÁN (gondolkozik) Mivel? Mivel kell?
AMÓJ Amid van.
ZOLTÁN (beleborzong) De a szem... a szem az nem, ugye?
AMÓJ (bólint: az is)
ZOLTÁN (kirázza a hideg) Kurva élet!
AMÓJ Mondom, hogy kemény lesz.
ZOLTÁN (hosszan nézi) Te nem is voltál ott soha.

(Zoltán felugrik, fogja a táskáját, és elrohan.)

AMOJ Mekkora egy idióta! (elnyomja a csikket) Terra Incognita...

(Amoj lassan feláll, és Zoltán után ballag.)

(sötét)

2

(HATÁRON. Kietlen pusztaság, a távolban hegyek, erdő, egy kisváros. Katonák őrködnek. Velük szemben érdeklődő turisták – a nézők.)

MEDIUS Itt élnek. Tessék körülnézni! A távolban a hegyek. Körvonalak csupán. Színtelen szivárvány formázta szabályos formák. Kopárak. Vagy nem. Amott az erdő. Ökölbe szorult, tüskés ágak. Átjárhatatlan. Vagy nem. Amarra házak. Az ablakok zárva. Az ajtók is. A tetőkön lyukak, rések a falakon. Üresek. Vagy nem. Az ott a kert. Virágok, zöldségek, gyümölcsök, fű. Férges járta szürke föld. Színtelen. Vagy nem. Nézzetek körül! Az élet nyomait kutassátok! Mit kerestek igazából? Nincs itt senki. Vagy van?

LAEVUS (köhint) Az új prospektus-szöveg, Medius?

MEDIUS Az. Rectus diktálta.

LAEVUS Mennyit nyomtál?

MEDIUS Kilencet.

LAEVUS Nem sok.

MEDIUS Drága a nyomda.

RECTUS (türelmetlen) A lényeket. A lényeket!

LAEVUS (csend) Mondjam inkább én?

MEDIUS Tőlem!

RECTUS Majd én.

LAEVUS Úgy jobb lesz, Rectus?

RECTUS Mindenképpen érthetőbb lesz, Laevus.

LAEVUS Jól van, ezt még megvárom.

RECTUS Szóval mész?

MEDIUS Hová?

LAEVUS Raportra.

MEDIUS Te vagy a soros?

RECTUS Persze, hogy ő! Ki következne?

MEDUS Lehet, hogy vissza se jössz?

LAEVUS (megöleli) Visszajövök, barátom.

RECTUS (csend) Mondom hát.

LAEVUS Tessék!

RECTUS (felkészül) Emberek! Ez a világ ismeretlen számotokra...

LAEVUS (leállítja) Valami erősebb felütés kéne, hm?

RECTUS (gúnyosan) Erősebb...

LAEVUS Ki itt belép...! Vagy valami ilyesmi.

RECTUS Legyek drámai?

LAEVUS Tudsz?

MEDIUS Minek kell elmondani? (mutatja a prospektust) Itt le van írva minden.

RECTUS A hatás miatt.

MEDIUS Milyen hatás?

RECTUS (elveszíti türelmét) Miért, szerinted mi a picáért állunk itt évszázadokon át? Miért? Hogy naponta háromszor lepisáld azt a fügefát?

MEDIUS Háromszor nem szoktam.

LAEVUS Te a fára vizelsz?

MEDIUS Attól olyan szép, csillogó lesz a kérge. Mintha lakkozva lenne! Szeretem nézegetni.

LAEVUS (Rectusnak) Ez hogy került ide?

RECTUS (halkan) Nem kellett sehova. De nem mindegy? Erős a koponyacsontja, vastagok az ujjai, széles a lábfeje. Tökéletes katona.

MEDIUS Rólam beszéltek?

LAEVUS Kezdjük, mert dolgunk van!

MEDIUS (megijed) Mi?

LAEVUS Turisták.

MEDIUS Baszunk?

LAEVUS Nem. Fizetnek.

MEDIUS Az se rossz. De amazt jobban szeretem.

LAEVUS Nem jó gondolat. Erőszakra erőszak a válasz. Viszont! Akinél a pénz, azé a hatalom. Érted?

MEDIUS (gondolkozik) Engem is durván megizélnek egyszer?

LAEVUS (megsimogatja) Nem hinném.

MEDIUS (dühös) Ezt a világot még benépesítik lakói, ezek meg azok, de egyszer elfognak mind, mert a haszontalanok életképtelenek! Ezt a világot a vége járja át! És tudjátok mi lesz a sorsa? Mi lesz a jövője? Sósavval behintjük, lángossal felperzseljük, gombát dobunk rája...

RECTUS Nyugodj meg, Medius! Ne vezéreljenek indulataid. És próbáld helyre tenni a szavak jelentését! (csend) Mindennek eljön az ideje. Most még a törvény védi őket. De a törvényeket átírhatjuk.

MEDIUS (lenyugszik) Tudom, hogy ha majd a hatalom feljogosít rá.

RECTUS Így van. Ha már nem szolgálunk senkit, akkor mi döntünk életről és halálról.

MEDIUS Mert most még szolgák vagyunk.

RECTUS Igen.

MEDIUS És amit mondanak, azt tesszük.

RECTUS Ezért vagyunk katonák.

LAEVUS (rázza fejét) Testületi barátaim. Mi is most a feladatunk? Elriasztani minden potenciális látogatót, hogy aztán a zsebünkbe csúsztatott bankók nélkül éhen haljunk? Vagy pedig az, hogy a ránk ruházott

részhatalmunkat a korrupció oltárán megszenteltelenítve húsos valutákat fogadjunk el illegális turistáktól?

RECTUS (körülnéz) Bocsnat. Igazad van.

LAEVUS (felemeli hangját) Hölgyek, urak! Ki itt belép, az ismeretlennel találkozik, az emberi civilizációk egy mellékhatásával, ahol az élet éppoly hétköznapi, mint a ti világotokban, de mégis más, mert egyedi. A belépés, mint tudjuk, tilos! Ám két lehetőséggel élhet bármely halandó. Egy: vállalja a kérdéseket, melyek elhibáztatásával akár életéről is lemondhat. Kettő: felajánlja bevételeinek kis százalékát nekünk, gyarló határt őrzőknek, így egy rövid séta megtételével megbizonyosodhat arról, hogy ez a nép, bár emberi tulajdonságokkal rendelkezik, mégis más, mint az emberiség történelmének akármelyik kultúrája.

RECTUS (súgva) Némi fogalmi zavarral küzdesz, barátom.

LAEVUS De hatásos.

RECTUS Persze, ezt nem vitatom.

LAEVUS Megkérhetlek, hogy a szabályokról terjessz elő egy rövid összefoglalót?

RECTUS Természetesen. (felemeli hangját) Terra Incognita lakói ismeretlenek, érinthetetlenek, védtelenek. De ugyanakkor védettek, ezért vagyunk itt. A határ köztük és köztetek térben és időben jelöltetett ki. Törvényeik nem a ti törvényeitek. Kultúrájuk nem a ti kultúrátok. Beleszólasotok nincs semmibe. Ez egy egyezség, mely az idők kezdete óta békés egymásmellettségben tartja az embereket és... ezeket. Az egyezség megsértése büntetéssel jár, melyet mi, a civilizációk hátárán őrkdők hajtunk végre. Kíméletlenül és határozottan. (csend) Kérdés?

LAEVUS (vár) Úgy!

MEDIUS Na?

LAEVUS Menjünk! (kimennek)

(OTT. Sötét fennsík a határon. Szutykos fehér köpenyben dolgoznak a mesterek.)

CSÚF Van fej?
 JÓ (felemel egyet) Ez? (mutatja)
 ROSSZ (nézi) Nem jó.
 JÓ És ez? (mutatja)
 CSÚF Dobjad! (elkapja, nézi) Jó lesz. (szünet) Anyámnak volt ilyen. Feje. Erős csontokkal. Hüvelykujj? (mutatja)
 JÓ (nézi) Jó lesz.
 CSÚF (odadobja) Meg a szemei. Távol egymástól, mint ennek. (elgondolkodik) Álmomban láttam anyámat.
 CSÚF A fej nagyon fontos. A test azt tartja.
 ROSSZ Meg a hüvelykujj. Attól ember az ember.
 JÓ Ez egy nagyon jó szív. (mutatja)
 ROSSZ (megáll) Azt is rakunk bele?
 CSÚF (suttogva) Anyámnak még az orra volt jellegzetes. (csend) Ez is szív nélküli lesz? Vagy mi?

(Jó és Csúf kérdően Rosszra néznek.)

ROSSZ (csend) Szívvel.
 JÓ Kell bele szív valahova.
 CSÚF (folytatja) A fej az ember jellegzetessége.
 JÓ Itt van két jó láb. (mutatja)
 ROSSZ Az ember a hüvelykujjától ember. Meg az észtől.
 CSÚF Hány ujj legyen a kezeken?
 ROSSZ Öt. (keresgél) Itt van három, ezek jók. (dobja)
 CSÚF Anyámtól hallottam egy mesét... De már nem emlékszem.

ROSSZ Minden megvan?
JÓ (számba veszi a végtagokat) Test, két kéz, két láb, hüvelykujjak, fej, szív, ész.
ROSSZ Rakjuk össze!

(Fröcsög a vér, csontok törnek; kalapálnak, vágják, fűrészselnek, szerelnek.)

ROSSZ (nézi az eredményt) Ez is olyan lett, mint mi.
CSÚF Megint. (legyint)
JÓ Lehet kidobni! (kidobják)
CSÚF Csak tudnám, hol rontjuk el! (kimennek)

(Zóra bóklászik a határ mellett elterülő mezőn. Titokban lesi a másik oldalt. Kislányosan boldog és kíváncsi. Egyszerre.)

ZÓRA Nem vágyom én másra, csak a másik oldalára a világnak. Arra, amit látnak amazok. Én is akarok lélegezni szabadon, végigcsúszni a havon, megfürdeni a patakban, de nem ebben, abban! Ott, túl a határon. Oh, de nagyon várom! Innen elmenni, mindent feledni! Ez a gondolatom, mióta lettem. Mióta ide születtem.

4

(OTT. Terra Incognita főterén vagyunk. A nép lehajtott fejjel járul a mesterek elé. Elől a leendő házasok térdepelnek. Indul a szertartás.)

JÓ Nem kérdés, kik vagyunk. Mi „mi” vagyunk. Te és te és én. Így, együtt, mi „mi” vagyunk. Mert akarunk az lenni. Egész. A kör bezárult. Erős karok összekapaszkodtak, vasmarokkal tartják kézben az egészet. A

körből nincs kiút. Kiúttalan. Uraljuk az egészset, együtt, sok apró akarat alkot egy erőt, ami összezár. Mit tudunk? Mindent. Ami az összetartozáshoz szükséges. Hit, szeretet, elfogadás. Egység. A körön kívül vannak amazok. Az emberek. Nekik nincs akaratuk. Nem akarnak, mert hiszik, hogy nekik jár. Hogy jutalom a létük. Nem tesznek érte semmit. Ebben különböznek. Ők a halál. Mi elfogadjuk másságukat. Ők nem fogadják el másságunkat. Mi vagyunk az öröklét. Hisszük, hogy így van. Hit. Nézzetek rám! Láttok? Én látlak benneteket. A hitet, szeretetet, elfogadást. Ez így jó.

- FÉRJ (bizonytalan) Igen... ez így jó.
- CSÚF (hirtelen) Ég és föld. Mélység és magasság. Ég és föld. Színek és szürkeség. Ég és föld. Dallam és csend. Ég és föld. Tett és akarat. Ég és föld. Jó és rossz. Ég és föld. Élet és halál. Ég és föld. Teremtés.
- ROSSZ (megtapsolja)
- CSÚF (Rossznak) Rossz vagy.
- JÓ Gyermekeim, frigyre lépnétek, ugye?
- FÉRJ (bizonytalan) Igen... frigyre.
- FELESÉG (félve) Már nem vagyunk gyerekek... De akarunk magunknak egyet!
- JÓ Jó.
- FÉRJ Kicsit félek.
- FELESÉG (csendre inti)
- ROSSZ (a párnak) Egymáséi lesztek?
- FÉRJ Igen. Vagy nem?
- FELESÉG De. Igen.
- FÉRJ Igen.
- ROSSZ Akkor ceremonizáljunk!
- CSÚF Mit csináljunk?
- ROSSZ (nem figyel rá) Melyiktek a leendő férj?
- FÉRJ Én. Vagy... nem?
- FELESÉG De. Én meg a feleség.

FÉRJ Mert én olyan férjebbnek érzem magam.
FELESÉG És úgylis én vagyok az anyáskodóbb.
FÉRJ Vagy legyen fordítva?
FELESÉG Nem, jó lesz így. Én vagyok a gyengébb.
FÉRJ Néha én.
FELESÉG Legyél te a férj, kérlek!
FÉRJ Ahogy megbeszéltük?
FELESÉG Úgy legyen!
ROSSZ (férjnek) Hogy hívnak?
FÉRJ Gabi.
FELESÉG Engem is.
CSÚF Milyen egyformák!
ROSSZ (gúnyosan) Mert Gabik?
CSÚF Nem, nem, dehogy! Másban is hasonlítanak.
JÓ (nézi őket) Tényleg.
CSÚF Nézd meg, még a tekintetük is.
ROSSZ Szerintem meg nem! Másban nem.
JÓ Nem mások?
CSÚF Megint veszekedtek. Nem tesz jót a tekintélynek.
ROSSZ (keresgél) Hol van?
CSÚF Mit keresel?
ROSSZ Azt.
CSÚF Mit?
ROSSZ Mit, mit! Azt!
CSÚF Nincs meg?
JÓ Nem kell ide.
ROSSZ Mit mondasz?
CSÚF Vigyázz, mit mondasz!
JÓ A fehér csészét keresed, a rókamintával?
CSÚF Kimondtad? Hát kimondtad? Lehet illet?

JÓ Lehet.

ROSSZ (csend) Nem lehet!

CSÚF (bizonytalan, suttogva) Most melyik?

ROSSZ A rókával mintázott fehér csészéről nem beszélünk, nem mondjuk ki!

JÓ (magában) Semmit sem mondhatunk ki, ami jó.

FÉRJ (mindeközben) Gabi, mégse csináljuk!

FELESÉG De! Akarom!

FÉRJ A friggyel jár más is. Tudod...

FELESÉG Azt akarom a legjobban. Karjaimban tartani, keblemen melegíteni, csókjaimmal szeretgetni.

FÉRJ De... Milyen lesz?

FELESÉG Csodálatos lesz!

FÉRJ És ha nem? És ha nem különbözik semmiben?

FELESÉG A miénk nem lehet akármilyen!

FÉRJ (csend) Jó, Gabi. Akkor én is akarom.

FELESÉG Legyünk egymásé!

FÉRJ Én a tied.

FELESÉG Úgy van.

FÉRJ Gabi...

FELESÉG Mesterek, lehetne már? (nem figyelnek rá)

CSÚF A bolond tehette. A csészét... Csak ő vihette el.

ROSSZ A bolond, ugye?

CSÚF A bolond.

JÓ Ceremonizáljunk hát! (Csúffal nevetnek)

ROSSZ (nyugtatja magát) Igen... (a párnak) Gyermekeim, egymáséi vagytok.
A Jó, a Rossz, és a Csúf nevében. Az ősanya jöjjön el teértetek is!

NÉP Halliludmah...

ROSSZ Most mulassatok! (mestereknek) Gyertek, beszédem van veletek!

JÓ (elindulnak) Meglepődtem. Milyen ötlettől vezérelve mondtad az ősanyát?

ROSSZ Pillanatnyi szeszély.
JÓ (csettint) Csak így?
CSÚF Lesz ősanyánk is? Pompás! (kimennek)

(A nép egymás fenekét paskolja, és kacag. Így mulatnak.)

5

(HATÁRON. Turisták érkeznek. Két fiatal popsztár. Prospektusokkal, fényképezőgép-
pel, kamerával.)

NŐ (törölgeti a száját) Elkentem?
FÉRFI (nézi) Ja.
NŐ Miért nem fizettél teljes árat?
FÉRFI Ha lehet olcsóbban is, akkor minek?
NŐ (magának) Mindig én szopom meg.
FÉRFI (tetszik neki a hely) Kúl!
NŐ (mosolyog) Ja, menő!
FÉRFI (megijed) Mit durvulsz?
NŐ (ordít) Ez egy szar! Mit keresünk itt?
FÉRFI Mert kell... a... az... izéhoz.
NŐ Na? Mihez kell?
FÉRFI A sajtónkhoz.
NŐ Király!
FÉRFI Kattintok egy-két képet, aztán húzunk.
NŐ (körülnéz) Nincs itt senki.
FÉRFI Majd fotosopolunk... izéket rá.
NŐ Jesz!
FÉRFI (körülnéz) Szerinted kiabáljak?

NŐ Mert?

FÉRFI Hátha jön valaki.

NŐ És? (az égre mutat) Te, az ott a hold?

FÉRFI (felnéz) Hol?

KOLOMPOS (egy fejnélkülit vonszol, kezében kolomp)

NŐ Ott, a nap mögött.

FÉRFI Á, az nem lehet. Olyan nincs.

NŐ De, az a hold.

FÉRFI Szerintem nem.

NŐ Durva lenne azért, ha mégis!

KOLOMPOS (eltűnt)

FÉRFI (bekapcsolja a kamerát, belenéz) Ez meg mi?

NŐ Mi van?

FÉRFI Sötét. (mert az objektívsapka rajta maradt)

NŐ Jól kapcsolod be?

SERPENYŐS (jön, keze egy forró serpenyőben, némán ordít)

FÉRFI Mi ez a sok „C”?

NŐ A márkája, nem?

SERPENYŐS (a forró olaj az arcára fröcsköl)

FÉRFI Lehet, hogy nappal nem vesz?

NŐ Hogy csak éjszakai?

FÉRFI Mekkora egy kreténség!

NŐ És nappalra vehetsz másikat!

SERPENYŐS (eltűnt)

NŐ (a zokniját igazítja) Anyám szerint van jobbos meg balos zokni.

FÉRFI (nevet) Jobbos meg balos?

KÍNZÓ (egy másik vánszorgót szurkál, kínozza)

NŐ Én is azt mondtam. Azért mindennek van határa!

FÉRFI Felesleges ökörségek.

NŐ Minden faszágot a nyakunkba varrnak! (fröcsög rájuk a kínozott vére)

FÉRFI Akkor miért nincs már ujjas zokni? Mint kesztyű.
NŐ Olyan van. Lábtű.
FÉRFI Tényleg?
NŐ Ja.
FÉRFI (gondolkodik) És van belőle jobbos meg balos?
NŐ Ha a simából is, akkor abból is.
KÍNZÓ (eltűnt a vánszorgóval)
NŐ Megyünk?
FÉRFI Menjünk!
NŐ Nincs itt semmi. (elindul)
FÉRFI Mi van a hátadon?
NŐ Mi?
FÉRFI (odahajol) Valami piros.
NŐ (csodálkozik) Vér?
FÉRFI Nem hiszem.
NŐ Piros?
FÉRFI Mondom!
NŐ Mitől lett olyan? (elmennek)

6

(OTT. A nép még mindig mulat. Aztán abbahagyják. És beszélgetnek.)

NÉP (felnéz) A hold és a nap!
NÉP Hát ezért! Ezért a multság!
NÉP Születésnap?
NÉP Kié?
NÉP Talán a sánta Csabié?
NÉP Nem, ő ifjú még.

NÉP És a benga Pistapista?
NÉP Öreg már ő!
NÉP A dundi Piri?
NÉP Vagy a kelekótya Csörszike?
NÉP Á! De a Pityu. Ő pont annyinak látszik!
NÉP Hisz már haja sincs!
NÉP Csak a bajszos Bulcsú lehet! Vagy a vaksi Isti.
NÉP (felkiált) Jaj!
NÉP (ijedten) Mi történt?
NÉP Ha születésnap, akkor előjön! Mindig akkor jön elő. Az öreg nyomoronc.
NÉP És mi itt? Ránk néz, rák lehel...!
NÉP Nekünk végünk van!
NÉP (rémülten) Itt jön!

(Stella előjön. Öreg nyomorék asszony. Szuszog. Kezében a csomagjai, köztük egy magnó. Leül. A nép körülötte.)

NÉP (reszketve) Stella...
STELLA (matat, de nem válaszol)
NÉP (bátortalanul) Stella!
STELLA (alig érteni) Ma van a születésnapom. Köszönöm, hogy eljöttetek.
NÉP (összenéznek) Nem is tudtuk.
NÉP Vagy tudtuk?
NÉP Nem tudtuk.
NÉP Mi semmit sem tudunk.
NÉP De!
NÉP (összevesznek)
STELLA Ne veszekedjete a születésnapomon!
NÉP (elhallgatnak) Nem értjük, mit mondasz.

STELLA Mert megsérült az idegrendszerem egy balesetben.

NÉP Jé! (csend) Amikor még ott éltél?

STELLA (már érthetően) Akkor.

NÉP (csend) Mesélj róla! Milyen az? Amott milyen az élet?

STELLA (elérzékenyül) Színes és szép. Ott az élet szép.

NÉP Miért, mi van ott, ami itt nincs?

STELLA (nevetve) Kelkáposzta főzelék.

NÉP De jó!

STELLA Lift.

NÉP (felhördül)

STELLA Öngyújtó.

NÉP Jé!

STELLA Sör.

NÉP Még!

STELLA Amerika.

NÉP (kiabálva) Még!

STELLA Koton.

NÉP (extázisban) Még!

STELLA (hangosan kacagva) Flipper Öcsi.

NÉP (elájulnak) Húúú...!

STELLA (elkomorul) Többet nem mondok.

NÉP (félénken) Mesélj még!

NÉP Mesélj!

STELLA (csend) Él egy ember. A neve Ármin. Épített egy házat. Kerek a ház. Mint egy félbevágott alma, úgy tűnik távolról. A ház felében ágy áll, asztal és szék, szekrény, polcok, a falon tükör, és egy kép. Önmagáról. Ármin csak magát látja. Ott él. A ház másik felében asztal és szék, szekrény, polcok, lavór, benne tiszta víz, és szerszámok, szerszámok mindenütt. Ott alkot Ármin. Minden reggel kiáll a ház elé, és vár. És amikor jó napja van, az égből le hull egy gyermek. Ármin elkapja, és a

házába viszi. És szerszámaival kijavítja, tiszta vízzel lemossa, az ágyában pihenteti, az asztalánál megeteti, majd útnak indítja. És megint kiáll a ház elé. Várja a következőt. Isten dobálja neki a gyerekeket. (csendben elsétál)

7

(HATÁRON. Zoltán érkezik a határra. Két katona fogadja: Rectus a távolból figyel, Medius lép hozzá.)

MEDIUS (int a fejével)
ZOLTÁN (nem érti) Jó napot...
MEDIUS Aha.
ZOLTÁN ... kívánok!
MEDIUS (Rectusnak) Fizetős?
RECTUS (megvonja a vállát)
MEDIUS (Zoltánnak) Fizetős?
ZOLTÁN (nem érti) Mi?
MEDIUS Aha.
ZOLTÁN Itt van az Alapítvány...? (megnézi a prospektust) Illetve...
MEDIUS (Rectusra néz, aki nemet int) Nem.
ZOLTÁN Akkor hol vagyok?
MEDIUS A határon.
ZOLTÁN Ez a határ?
MEDIUS (mutatja) Ez.
ZOLTÁN Mégis jó helyen járok. (csend) Szeretnék bemenni!
MEDIUS (Rectushoz lép) Most akkor?
RECTUS (odakiált Zoltánnak) Bemennél?
ZOLTÁN Be. (mutatja) Oda.

RECTUS (Mediusnak) Szerintem nem.
MEDIUS Mi nem?
RECTUS Nem fizető.
MEDIUS (Zoltán elé lép) Bemennél?
ZOLTÁN Igen.
MEDIUS Fizetsz?
ZOLTÁN (magához öleli táskáját) Fizetni kell? Nincsenek kérdések?
MEDIUS Ja úgy! A kérdések...
ZOLTÁN Igen, a kérdések.
MEDIUS Az más.
ZOLTÁN Mert?
MEDIUS Akkor szóvám.
ZOLTÁN Mi?
MEDIUS Szavak.
ZOLTÁN Ezt nem értem.
RECTUS (odarohan Zoltánhoz) Bizonyos szavakat nem vihetsz magaddal. Tilos!
(visszasiet a helyére, onnan kiált) Csak amit megengedünk.
MEDIUS Úgy van.
ZOLTÁN De... milyen szavakat?
MEDIUS Majd eldöntjük.
ZOLTÁN (vár)
MEDIUS Mondod?
ZOLTÁN Mit?
MEDIUS Szavakat.
ZOLTÁN Bármit?
MEDIUS Bármit.
ZOLTÁN (gondolkozik) Most.
MEDIUS (nemet int)
ZOLTÁN Tegnap.
MEDIUS (nemet int)

ZOLTÁN Ma.
VÁMOS (igent int)
ZOLTÁN Logika.
MEDIUS (nemet int)
ZOLTÁN Vissza.
MEDIUS (nemet int)
ZOLTÁN Én.
MEDIUS (nemet int)
ZOLTÁN Mi.
MEDIUS (igent int)
ZOLTÁN (meglepődik) Mi?
MEDIUS (igent int) Nem mi, hanem ti.
ZOLTÁN Hm. (folytatja) Tudás.
MEDIUS (nemet int)
ZOLTÁN Evolúció.
MEDIUS (nem érti, de nemet int) Mi?
ZOLTÁN Akkor civilizáció.
MEDIUS (megvonja a vállát, nemet int)
ZOLTÁN Kultúra.
MEDIUS (Rectusra néz, aki nemet int)
ZOLTÁN Hatalom.
MEDIUS (elbizonytalanodik, odalép Rectushoz, súg valamit, majd visszajön)
ZOLTÁN (határozottan) Hatalom!
MEDIUS (igent int)
ZOLTÁN (cssodálkozik) Tényleg?
MEDIUS Tényleg.
ZOLTÁN (gondolkozik) Vám.
MEDIUS (igent int)
ZOLTÁN Pénz.
MEDIUS (nemet int, vár) Ennyi?

ZOLTÁN Más nem jut az eszembe.

(Vége az ellenőrzésnek, Zoltán elindulna, de Rectus köhint, megállítja.)

ZOLTÁN (megáll)

RECTUS Nincs több?

ZOLTÁN (nézik egymást) Ajtó.

RECTUS (gondolkozik, majd igent int)

(Zoltán vár egy darabig, majd elindul. A két katona figyel a távolodó alakot.)

RECTUS Ez belépett.

MEDIUS Be.

RECTUS Jönnek a kérdések.

MEDIUS Jönnek.

RECTUS Hogy hívják?

MEDIUS Nem kérdeztem.

RECTUS Kellett volna.

MEDIUS Laevusnak elmondod?

RECTUS Ha visszatér! Akkor igen. (csend) Bújj el!

(Rectus várakozik. Medius elrejtőzve figyel, néha kidugja a fejét, de Rectus leinti. Érkezik Rossz. Árnyékként követi Csúf.)

ROSSZ Köszönöm, hogy eljöttél.

RECTUS (nem érti, hiszen nem ő jött) Üzented, hogy legyek itt.

ROSSZ Üzentelem?

RECTUS Szóltál... tudod, az agyaddal... (mutatja is) A hullámok megérkeztek...
hozzám.

ROSSZ Nem fontos.

RECTUS Valóban nem.

ROSSZ (csend) Gyengülünk.

CSÚF (suttogva) Gyengülünk?

RECTUS Mert?

ROSSZ Színekkal álmodtam.

CSÚF (suttogva) Oh, a színek!

ROSSZ És egy emberről.

RECTUS Milyen emberről?

ROSSZ (nem figyel rá) Sok a férfi.

CSÚF (suttogva) Hiszen egy sincs!

RECTUS (gondolkozik) Egy sincs.

ROSSZ Az is sok.

CSÚF (suttogva) Az is sok?

RECTUS (elgondolkozik) Már régóta meg akartam kérdezni: tényleg él egy öreg, akit Árminnak hívnak, és Isten dobálja neki a gyerekeket?

CSÚF (suttogva) Él.

ROSSZ Nem tudom, miről beszélsz.

RECTUS Azt beszélnek, így lesznek a gyerekeitek.

ROSSZ Nem így.

CSÚF (suttogva) De.

RECTUS (észreveszi Csúfot) Az meg ki?

ROSSZ (körülnéz) Hol?

RECTUS Ott. Mögötted.

ROSSZ Nincs itt senki.

CSÚF (suttogva) Nincs itt senki.

RECTUS De. Olyan, mint te. Csak csúfabb.

CSÚF (suttogva) Nem vagyok olyan.

RECTUS (Rossznak) Hallottad?

ROSSZ Nem.

RECTUS Pedig ott van.

ROSSZ Ha ott lenne, tudnék róla.

CSÚF (suttogva) De nem tudsz.

RECRUS Értem.

CSÚF (suttogva) Nem érted.

RECTUS (csend) Akkor mi legyen?

ROSSZ Elmondom.

CSÚF (suttogva) Elmondja?

ROSSZ (járkál) Talán hallottál arról, hogy kering egy legenda, egy szóbeszéd a törvényről, miszerint eljön majd a férfi, aki kivezeti népünket ebből a bezárt világból. Hm. Ilyen férfiakra sok legenda terjeng, s nem csak erre, mifelénk. Mondanám, hogy nincs alapja, de nem mondom.

CSÚF (suttogva) Mert van.

RECTUS Mert van?

ROSSZ Nem azért. (megáll, majd tovább lép) Az én népem együgyű.

CSÚF (suttogva) Az.

ROSSZ (megáll) Néhány éve az terjedt el mifelénk, hogy a Föld gömbölű.

CSÚF (suttogva) Nem az?

RECTUS Nem az?

ROSSZ De.

RECTUS (nem érti)

ROSSZ Megnyilatkozásaink tükrözik emberségünk állapotát. És most fennáll a veszélye annak, hogy ide érkezik egy férfi, akiről esetleg azt feltételezheti együgyű népünk, hogy valamiféle megváltó ő. Miközben nagyon is tudjuk, hogy valójában egy emberségében megfogyatkozott férfira számíthatunk. Aki a példának okáért még onnan is jött. (mutatja) Onnan. Azoktól. Meddig tűri ezt az erkölcsbe ütköző, felelősséget nem ismerő magatartást a mi társadalmunk? – kérdezem én. Meddig?

CSÚF (suttogva) Meddig?

ROSSZ Elmondom. Eddig.

CSÚF (suttogva) És ne tovább!
 RECTUS Nekem mi közöm van ehhez?
 ROSSZ Te fogod megállítani. A férfit.
 RECTUS Miért tenném? Mert parancsolod?
 ROSSZ Mert megkérlek rá.
 RECTUS Lesz ebből hasznom?
 ROSSZ Lesz. Busás hasznod lesz ebből.
 RECTUS Mi?
 ROSSZ (a fülébe súg valamit)
 CSÚF (suttogva) Mit mondasz?
 RECTUS Jó.
 JÓ (hirtelen, a semmiből érkezik)
 ROSSZ (Jónak) Miért jöttél?
 JÓ Szólított valaki.
 ROSSZ Senki sem szólított.
 JÓ (Csúfnak) Te?
 RECTUS (látja, hogy látja) Mondtam!
 CSÚF (csendre inti)
 ROSSZ Ki?
 JÓ (eszmél) Ja, senki!
 ROSSZ (Rectusnak) Menj, és tedd a dolgod! (Jónak) Te is. (elrohan)
 JÓ (Csúfnak) Előjöhetsz!
 CSÚF (suttogva) Elment?
 JÓ El.
 RECTUS (Csúfnak) Láttalak!
 CSÚF Nem hiszem.
 JÓ (nem figyel rájuk) Utána megyek. (Rectusnak) Miről beszéltek?
 RECTUS Erről is, arról is.
 JÓ (Csúfnak) Miről?
 CSÚF Ha én azt tudnám!

JÓ Jó. (elrohan)
CSÚF (utáná kiált) Kérdezd meg, mit súgott! (Rectusnak) Mit súgott neked?
RECTUS Valamit.
CSÚF De mit?
RECTUS Kért.
CSÚF Nem mondod meg?
RECTUS Nem
CSÚF Te is menj akkor, indulj!
RECTUS (indulna, de megtorpan) Ja, már itt van.
CSÚF Ki?
RECTUS A férfi.
CSÚF Itt?
RECTUS Beengedtük. A határon.
CSÚF Be?
RECTUS Igen. A kérdéseket akarja.
CSÚF Hát elkezdődött... (elrohan)
MEDIUS (előbújik) Láttad, hogy lesett?
RECTUS Amelyik bujkált?
MEDIUS Az.
RECTUS (másón jár az agya) Persze...
MEDIUS Hihetetlen képességeik vannak.
RECTUS Itt valami készül. És erről mindent tudni akarok.
MEDIUS Fizetős?
RECTUS Nagyon fizetős.
MEDIS Sokat fizet?
RECTUS Nagyon sokat.
MEDIUS Az nekünk jó, nem?
RECTUS Nagyon jó.

(OTT. A mesterek meditálnak. A távolban ünnepség. A tömegből Csobán, Zóra apja siet hozzájuk – természetesen ő is nő!)

CSÚF Jön. (sóhajt) Jön...

JÓ Mert jönnie kell!

ROSSZ Nem szeretem a születésnapokat. Nagyon nem szeretem.

JÓ Az idő múlik.

CSÚF Ez az élet rendje.

ROSSZ A kiválasztott mindig remél, aztán meg zokog.

JÓ És ez nagyon fáj nekem.

CSOBÁN (odaér, vár, a földet nézi)

ROSSZ Nos, Csobán? Mi hírt hoztál?

CSOBÁN Kimondta.

JÓ Kimondta?

CSOBÁN Igen.

ROSSZ És mit mondott?

CSOBÁN (sóhajt) Azt mondta...

ROSSZ Mit?

CSOBÁN Az anyját akarja. Zoltánt.

ROSSZ (szünet) Kit?!

CSOBÁN Zoltánt. Az anyját.

JÓ Zoltánt? De hol van Zoltán?

CSÚF Nem tudja senki. Volt, nincs!

JÓ Szóval itt nincs.

ROSSZ Persze, hogy nincs itt. Zoltán egy szar alak.

CSÚF Egy szar alak!

CSOBÁN Mindig ezt mondtam neki én is. Azt mondtam: én Csobán, az apád vagyok, én itt vagyok, de hol van az anyád, Zoltán? Ezt mondtam neki. És mégis!

CSÚF Most akkor?

ROSSZ Hozd ide a lányodat!

CSOBÁN Idehozom. (elrohan)

CSÚF (szünet) Ilyen még nem volt. Hogy a kiválasztott ennyire értetlen legyen!

ROSSZ Nézd meg az apját! Nézd meg az anyját! Tiszták? Nem.

JÓ És mégis jár neki. Amit kimond.

CSÚF De miért pont ezt?

JÓ Neki ez kell. Az anyja, Zoltán.

CSÚF (néz) Jön.

ROSSZ (ideges) Látom, hogy jön!

JÓ Akkor együtt, vagy külön?

(Eldöntik.)

CSÚF Oh! Külön?

ROSSZ Legyen így!

JÓ Majd ő dönt.

CSOBÁN (odaértek) Itt a lány.

ROSSZ (méregeti) Téged ünnepelnek?

ZÓRA Igen. A születésnapomon.

CSOBÁN Pont ma van. Ma lett huszonhárom...

ROSSZ (sziszegve) Ezt ne! A számot ne halljam!

JÓ (Zóranak) És kimondtál valamit.

ZÓRA (határozott) Igen. Az anyámat akarom, Zoltánt.

CSOBÁN (zokog) Ilyet mondott!

ROSSZ Jó. Hallgasd meg válaszainkat!

JÓ (Csúfnak) Kezd el!

CSÚF (hosszan nézi) Lányom. Anyád, akinek a neve Zoltán, nincs itt. Elhagyott. Volt, nincs! Neked hiányzik, persze, hiszen az anyád. Szereted őt. Mert az anyád. Zoltánt idehívni nem tudjuk. Merre lehet? Senki nem ad választ. De mi, a vezetőid, vagy akár csak én egyedül, leszünk, leszek az anyád. Tán még jobb is így neked! Ezt mondom én. Elfogadod?

ZÓRA (nemet int)

JÓ Hallgass meg engem! (szünet) Zoltán nincs. Nem is volt, nem is lesz. Ne keresd, felejtse el! Nézz előre, tanulj meg élni nélküle! Tedd ezt!

ZÓRA (mérgező) De nem!

ROSSZ Én jövök. (néz) Lányom, a te ünneped van, téged paskolnak a többiek, minden tekintet rád tapad. Hát halld az örömhírt! (vár) Én vagyok Zoltán, az anyád!

ZÓRA (szünet) Anyám! (a nyakába ugrik)

ROSSZ Az anyád vagyok.

CSOBÁN (hitetlenkedik, majd eszmél) Zoltán!

ROSSZ (önkívületben) Zoltán vagyok! (ölelkeznek, forognak)

ZÓRA (súgva) Tudom, hogy hazudsz.

ROSSZ (súgva) Az jó.

ZÓRA De nem baj.

ROSSZ Érted tettem.

ZÓRA Nem hiszem.

ROSSZ Hanem?

ZÓRA Magadért.

ROSSZ Hm. Ez is igaz.

ZÓRA Mindegy.

ROSSZ Lényegtelen.

ZÓRA (hangosan) Anyám!

ROSSZ (kiáltva) Gyermekeim!

CSOBÁN Zoltán! (átöleli őket)

(A nép üdvrivalgásban tör ki. Ám a távolban egyszer csak megjelenik Zoltán. Mindenki elhallgat. Zóra elengedi a mestert, nézi az idegent.)

ZÓRA Az ki?

CSOBÁN Egy idegen.

(Zoltán eltűnik.)

CSOBÁN (a mestereknek) Ki volt ez?

CSÚF (összenéznek) Valaki.

ROSSZ (ideges) Menjetek el!

ZÓRA Miért?

ROSSZ (üvölt) Menjetek!

(Mindenki elmegy.)

ROSSZ (idegesen mászkál) Itt van. (csend) Én miért nem tudok róla, hogy itt van? Miért nem?

JÓ Meglepő.

ROSSZ Csak úgy besétál. És a katonák?

CSÚF Beengedték.

JÓ Beengedték?

CSÚF A kérdéseket akarja.

ROSSZ Milyen kérdéseket?

CSÚF A kérdéseinket.

ROSSZ (falfehér) Ilyen még nem fordult elő!

JÓ Tudtuk, hogy egyszer eljön.

ROSSZ És férfi?

CSÚF (szemlesütve) Az.

ROSSZ Honnan tudod?

CSÚF (suttogva) A katonáktól.

ROSSZ Neked szóltak?

CSÚF (suttogva) Igen.

ROSSZ Miért sutyorogsz állandóan?

CSÚF (suttogva) Nem tudom.

ROSSZ (csend) Fel kell készülnünk!

JÓ És a nyírás?

ROSSZ Még ez is!

JÓ Össze kell hívni mindenkit, a hóhér is már elkészült, legyünk túl rajta, aztán majd felkészülünk a másokra.

ROSSZ Jó. (Csúfnak) Szólj nekik!

CSÚF (nem mozdul)

ROSSZ Mi van?

CSÚF Miért pont én?

ROSSZ (Jónak) Akkor te.

JÓ Inkább te.

ROSSZ (csend) Mindig én, mindig csak én! (elrohan)

CSÚF (csend) Megjött.

JÓ Mindig tudtuk, hogy eljön.

CSÚF Bizonytalan vagyok.

JÓ Ki nem az? (elsiet)

(Csúf leül, didereg a hidegtől. Köd borult a tájra. Halkan dúdolgat egy kedves dallamot. Zajt hall, elhallgat. A félhomályból emberek lépnek elő. A tanárok.)

CSÚF (hosszan nézi őket) Kik vagytok?

IGAZGATÓ Tanárok.

CSÚF Igen? És honnan jöttök?

IGAZGATÓ Az iskolából.
CSÚF Értem.
IGAZGATÓ Megérkeztünk?
CSÚF Hová?
IGAZGATÓ Ahová indultunk.
CSÚF Nem tudom.
IGAZGATÓ Ez az a hely?
CSÚF (megvonja a vállát) Mi van nálatok?
IGAZGATÓ A tudás.
CSÚF Hm. Az minek?
IGAZGATÓ Amikor türelemmel, szeretettel, áldozatkészen hordoztuk a mindennapok fáradtságait, a szenvedések keresztjét, talán nem is gondoltunk arra, hogy az ősi vágy, a tudás átadásának vágya él bennünk, ami megállíthatatlanul folytatódik a világ végéig. De a társadalom, ahonnan jöttünk, nem akarja. A tudást.
CSÚF Mi sem.
IGAZGATÓ (csend) Értem.
CSÚF (csend) Hogy jöttetek be?
IGAZGATÓ (mutatja) Ott volt egy ajtó.
CSÚF Ajtó? (nem érti) Milyen ajtó?
IGAZGATÓ Nagy. És nyitva állt.
CSÚF Nem értem.
IGAZGATÓ Akkor mi elmegyünk. Ideje tovább indulnunk.
CSÚF (nem figyel rá) Be kell zárni azt az ajtót. Akárki bejöhet rajta. (elrohan)
IGAZGATÓ (utána) Vizontlátásra!

(A bús tanárok énekelve elindulnak.)

TANÁROK Fénylő Athéné, Métisz leánya,

Kinek aranyeső hullott a hajára,
Merre tovább? Hová? Mutasd az utat!
Innánk is végre. Hol ássunk kutat?
A tudás terhe nehéz, lehúzza a vállunk.
Amerről jöttünk, arra néz a hátunk.
Találunk majd otthont? Talán megérkezünk!
Mardos a kín. Mondd, adsz-e esélyt nekünk?
Tanárok vagyunk, tudás a terhünk.
Tanárok vagyunk. Segíts letepernünk
A tudatlanokat! Miért, oh, miért?
Halálba is mennénk. De kiért, oh, kiért?
Mennek a tanárok a világban körbe.
Indulatuk feltör, markuk vasökölbe
Szorul. Így mennek a tanárok.
Így mennek. Hegyek, folyók, árkok
Keresztezik útját a vándorló tanárnak.
Valahol, talán valahol már várnak!
Valahol, talán valahol már várnak!

(Azután a tanárok végleg elvesznek a távolban.)

II.

9

(Bevonul a nép, középen a szépen felöltöztetett Zórával. A mesterek is felsorakoznak. Belép a hóhér, kezében hegedűtok. Félelmetes, sebzett arcán patakban folynak a könnyecseppek.)

HÓHÉR A vér a létem. Kínszerelem fojt meg.
Mint hintázó gyermek, le s föl röpülök.
Mélybe hullok, ott jó. Démoni részleg.
A lenyúzott bőröm végtelen. Örök.

Vízbe fúlt sikolya, tűz perzselte seb,
Földbe ásott arc, pokoli szélkörök,
Letépett körömmel csontba vésett heg.
Vérvörös álmokból kilépve ölok.

A lenyugvó nap rúzsozott mosolya
Egy utolsó lehelet, kérdés: ki vagy?
Anyácska szült engem. Csókja sav és nyál.

Lelkem elhagyott, testem vérkocsonya.
Szívem még dobban, de hajnalra megfagy.
Bárd van kezemben. Életem a halál.

(A nép némán remeg, a mesterek elégedetten bólogatnak, Zóra szenvtelen arccal vár. A hóhér előveszi ollóját, a lányhoz lép, hogy belevágjon hosszú, sötét hajába.)

ZÓRA (felkiált) Nem!

NÉP (felhördül)

(A hóhér nem érti, a mesterekre néz kérdően.)

JÓ Mi nem?

ROSSZ Mi az, hogy nem?

ZÓRA Nem akarom.

CSÚF Hiszen huszonhárom lettél... Kell!

ZÓRA Nem!

CSÚF Ilyen egy engedetlen ifjat!

ROSSZ Ne mondd ki a számot! Itt senki nem mondhat ki számot! (hóhérnak)
Csináld!

ZÓRA (felugrik) Nem! (elszalad)

(A nép várakozik, majd eloldalog.)

JÓ Megnyugszik majd, s elfogadja.

ROSSZ Most kell! Ez a törvény.

JÓ A törvények gyakorlati, s nem ideológiai kérdéseket rendeznek. Vagy fordítva. Várjunk! Majd ő akarja, ő kéri tőlünk. Idővel. Most nem hibázhatunk!

ROSSZ (hosszú csend után a hóhérnak) Menj, majd hívlak! (hóhér el) Ez a lány csak tetézi a bajt. Mindjárt itt a férfi, a nép is izeg-mozog... Mi lesz velünk?

CSÚF Mi lesz velünk?

JÓ Nem látom, hogy ebben a nevesincs országban mi az, amit el tudnánk veszíteni. Mert ha már veszítenivalónk sincs, akkor tényleg semmink nincs!

ROSSZ Ezzel mit akarsz mondani?

JÓ A jövőnk nincs megírva. Csak a múltunk. Amit mi vetünk papírra a jelennek. A jelenünkkel. A görcs mozdulatlaná tesz. És mozogni kell ahhoz, hogy a helyünkön maradhassunk.

CSÚF (Rossznak) Te érted, amit mond?

ROSSZ Szerintem igen.

(Mindhárman elmerengve néznek a távolba.)

CSÚF És múlik, csak múlik az idő...

BOLOND (szinte repülve érkezik) az idő az micsoda nem mondja meg a bolond tudja nem tudja (Jóhoz bújik) akkora férfi jön ide jön a csésze nincs meg sétál zoltánnak hívja magát ide jön mert kell neki a válasz kérdésekre nem kell ide jönni de jön elszaladok inkább? (elszalad)

JÓ (felsikít) A férfi!

CSÚF Jön!

ROSSZ Mondhatom!

(A mesterek eszeveszett gyorsasággal szépítkezni kezdenek. Megszépülnek. Kivirulva, mint három díva várják az idegent, aki meg is érkezik.)

JÓ (A „Kérdések könyvébe” írogat.)

CSÚF (illegeti magát) Megjöttél?

ZOLTÁN (bólint)

JÓ (Rossznak) Férfias. Szép.

ZOLTÁN (szünet) Az új vagyok.

JÓ (ír, hümmög)

ROSSZ Te vagy az új.
CSÚF Az új.
ZOLTÁN Igen, az új vagyok.
JÓ Honnan...?
ROSSZ Honnan jöttél?
ZOLTÁN Innen. (mutatja)
ROSSZ (nézik) Szóval onnan.
ZOLTÁN Nem. Innen.
ROSSZ (mutatja) Onnan.
JÓ (hirtelen) Felkészültél?
ZOLTÁN Igen.
CSÚF Fel is kell készülni!
ROSSZ (szünet) Kezdenéd?
ZOLTÁN Igen, kezdeném.
CSÚF Az jó.
ROSSZ Mi vagyunk a régiek.
CSÚF Mi, hárman.
ZOLTÁN Tudom.
CSÚF Ne hibázz! Értve?
ZOLTÁN Azon leszek.
JÓ Három kérdés, három válasz.
ROSSZ Hiba nincs.
CSÚF Nincs!
JÓ Mert nem is lehet.
ZOLTÁN Kezdjük?
ROSSZ (szünet) Kezdenéd?
ZOLTÁN Igen.
ROSSZ Amikor mi kezdtük, az régen volt.
CSÚF Nem most. Régen!
JÓ Ha készen állsz, kezdjük.

ZOLTÁN (sóhajt) Készen állok.
ROSSZ Azt hiszed?
ZOLTÁN Azt.
ROSSZ (Csúfnak) Ez is... (rázza a fejét)
CSÚF Na, ez is!
ZOLTÁN Kezdődik?
ROSSZ (közelebb hajol) És ha már elkezdődött?
JÓ (felkapja a fejét, majd óvatosan nemet int)
ROSSZ Figyelj!
CSÚF (szünet, majd hirtelen) Tűz?
ZOLTÁN Víz.
JÓ (hirtelen) Élet?
ZOLTÁN Halál.
ROSSZ (hirtelen) Sál?
ZOLTÁN (bizonytalanul) Sapka.
ROSSZ (közelebb hajol) Nem.
JÓ (hosszú csend) De.

(Rossz félrehívja Jót.)

ROSSZ Ez mi volt?
JÓ Jól felelt.
ROSSZ És?
JÓ És?
ROSSZ Nem maradhat! Pusztulnia kell!
JÓ Maradjon!
ROSSZ Tudod ki ő?
JÓ A férfi.
ROSSZ Tudod honnan jött?
JÓ Onnan.

ROSSZ (csend) Nem maradhat!

JÓ De!

ROSSZ A vesztünket akarod?

JÓ Nem.

(Csúf eddig kedvesen mosolygott Zoltánra, de elfogyott a türelme.)

CSÚF Hé! Hahó!

(Jó és Rossz visszamennek.)

ROSSZ (Zoltánnak) Jól válaszoltál.

ZOLTÁN Mi lesz?

ROSSZ Maradhatsz.

ZOLTÁN (téblából) És a páratlanság?

ROSSZ (Jónak sűgva) Látod? Páratlannak hiszi magát!

JÓ (Zoltánnak) Mire célzol?

ZOLTÁN Hogy... nekem kell megtennem, vagy ti csináljátok?

JÓ (nem érti) Értem. (Rossznak sűgva) Szerinted?

ROSSZ Nyíltan fenyeget.

JÓ Fenyeget?

ROSSZ Igen.

JÓ Tegyük úgy, mint akik nem értik.

CSÚF Hisz tényleg nem értjük!

ROSSZ (nem figyel Csúfra) Jó. (Zoltánnak) Magad csináld!

ZOLTÁN (elsápad) Magam?

ROSSZ Úgy van.

ZOLTÁN Itt?

ROSSZ (csend) Keress egy helyet hozzá!

ZOLTÁN (áll)

ROSSZ Menj!
JÓ És mosdjál le!
CSÚF Az út porát.

(Zoltán elmegy.)

JÓ (néz utána) Megjött hát!
ROSSZ A férfi.
CSÚF Megtartjuk?
ROSSZ Nem. (elrohan)

10

(HATÁRON. Turisták érkeznek. Egy házaspár. Politikusok.)

NŐ Minden hatalomnak van felívelő és leívelő szakasza...
FÉRFI (lemaradt) Ez hihetetlen, hogy a világ legvégén is burjánzik a korrupció!
NŐ Mit vagy úgy oda? Örülj neki, otthon érezheted magad!
FÉRFI Ezek szerint nem áll az a feltételezés, hogy van még olyan pontja a világnak, ahol élnek tiszta emberek...
NŐ (észrevesz egyet) Gyere, itt egy! (lapozgat) Ez a leköpő.
FÉRFI (odahajol az emberhez) Micsoda?
NŐ Leköpő.
LEKÖPŐ (leköpi a férfit)
FÉRFI (megijed) Mi van? (letörli az arcát)
NŐ Tudtad, hogy a hatalmasok félelemkeltéssel uralkodnak? És az irigyei buktatják meg őket? A demokrácia meg egy zsákutca. Ezt mint politi-

kus mondom, nem mint ember. (észrevesz egy másikat) Gyere, ott is egy!

FÉRFI (megy, de visszanéz)

NŐ (odaér) Gyere már! (lapozgat) Ez a megütő.

FÉRFI (közelről nézi az embert) Mi?

NŐ Megütő.

MEGÜTŐ (megüti a férfit)

FÉRFI (elugrik) A picsába!

NŐ A hatalom nem eszköz, mert a hatalom cél. Az eltiport nemzet újjászületik, de öngyilkos nemzetnek nincs feltámadása. Ezt Kossuth mondta, a XIX. században. (észrevesz még egyet) Gyere, gyere, ezt nézd!

FÉRFI Hagyjál már! (azért megy)

NŐ (odaér, olvas) Ez meg egy szétverő.

FÉRFI (megijed) Mi?

SZÉTVERŐ (szétveri a férfit)

FÉRFI Hé! (meghal)

NŐ Csak akkor nyúljunk ellenségünkhöz, ha leüthetjük a fejét! Balzac, szintén XIX. század. (férfinak) Mi van?

FÉRFI (halott) Meghaltam. Szétvert.

NŐ Egy politikust nem lehet szétverni. (siet) Ott is egy! Jössz? (elrohan)

FÉRFI (feláll, a nő után slattyog)

11

(OTT. Zoltán magányosan bolyong, Zóra lép mögé, s befogja a szemét.)

ZÓRA Te meg ki vagy?

ZOLTÁN (szárazon) Zoltán.

ZÓRA (meghökken) Az anyám?

ZOLTÁN (nem érti) Tessék...? Nem hiszem.

ZÓRA (megöleli)

ZOLTÁN (lefejti) Nem vagyok az anyád. Férfi vagyok.

ZÓRA (meghökken) Te vagy a férfi?

ZOLTÁN Igen. Férfi vagyok. Te a nő. Lány.

ZÓRA (nem érti) Nem baj. (nézi) Eljöttél?

ZOLTÁN El.

ZÓRA Mondták, hogy jössz. És mit csinálsz?

ZOLTÁN (félelemmel) Meg kell tennem valamit.

ZÓRA (bólogat) Tudom.

ZOLTÁN Egyedül.

ZÓRA Nézhetek?

ZOLTÁN (leül) Mi a neved?

ZÓRA Zóra. Hajnalt jelent. Miért hívnak úgy, ahogy anyámat?

ZOLTÁN Nem tudom. Egy hétköznapi név. Női Zoltánnal még nem találkoztam.

ZÓRA Azt jelenti, hogy fejedelem.

ZOLTÁN Tényleg?

ZÓRA Jellemző rád?

ZOLTÁN A fejedelem? (nevet) Ritkán. Reggelente, a kávé után, félrevonulva.

ZÓRA (leül mellé) Azt hittem, furcsább lesz a találkozás. (suttogva) Sokat beszéltünk rólad, de mindig sutyorogva, mert a törvény, ami a férfiról rendelkezik, tabu. Érted? És most itt vagy, egészen másmilyen, mint amire vártam, és még a neved is ugyanaz, mint anyámnak, aki volt, nincs, elveszett. (csend) Most volt a születésnapom.

ZOLTÁN (elkeseredetten) Miért kell megcsonkítani magamat?

ZÓRA (vonogatja a vállát)

ZOLTÁN (ordítva) Miért?

ZÓRA (megijed) Nem kell.

ZOLTÁN De!

ZÓRA (halkan) Nem kell.

ZOLTÁN Azért, hogy páratlan legyek, meg kell tennem! Megtettem az utat, eljöttem, hogy sikerüljön. De félek. Nagyon félek...

ZÓRA (megsimogatja) Páratlan akarsz lenni, Zoltán?

ZOLTÁN A hétköznapok elől menekültem ide. Hátha...! Itt a lehetőség, hogy valaki legyek, és az első próbatételnél elgyengülök. Hát milyen ember vagyok? Milyen? (most értette meg Zóra utolsó szavait) Maradhatok páros is?

ZÓRA Nem értelek.

ZOLTÁN A páratlanság, vagy párosság, ez a törvény?

ZÓRA Nem hallottam még róla.

ZOLTÁN (magában) Ez a rohadék átvert. (Zórának) Le sem kell vágni az ujjamat?

ZÓRA (ijedten) Az ujjadat?

ZOLTÁN Kell?

ZÓRA (zavarban) Nem tudom... Kell?

ZOLTÁN Figyelj rám! Olyan időket élünk, amikor szükségszerűen merülnek fel a megszokottól eltérő kihívások és lehetséges jövőképek. Az értékek átrendeződtek. E változások eredményeként alakul át minden társadalom. Olyan holisztikus világnézetnek kell kialakulnia, amelyben a világot összefüggő egészként tudjuk majd felfogni. Ha ellentmondok a törvénynek, akkor ellentmondok a vágyamnak. Azért jöttem, hogy megtaláljak valami újat. Tennem kell érte! Még ha fáj is. Még ha félek is.

ZÓRA (nem érti) Tegyel érte, ha azért jöttél!

ZOLTÁN És te nem érted, amiről beszélek.

ZÓRA Nem.

(Zoltán előveszi bicskáját, nekiáll levágni az ujját. Felszisszen, majd inkább abba-hagyja. Elteszi a bicskát. Elővesz egy könyvet.)

ZOLTÁN Akarsz tanulni?

ZÓRA Lehetséges. Nem vágod le?

ZOLTÁN Majd később. Hasznomat veheted.

ZÓRA Ha akarod!

ZOLTÁN Ezért jöttem. (csend) Mi van?

ZÓRA Semmi. Furcsát érzek.

ZOLTÁN Hm. Tehát nem félhetek. Jó. És te?

ZÓRA (csak néz)

ZOLTÁN Te mitől félsz?

ZÓRA Az mit jelent?

ZOLTÁN Mi?

ZÓRA Félni.

ZOLTÁN Nem tudod?

ZÓRA Nem.

ZOLTÁN Szorongás, feszültség, nyugtalanság, fenyegetettség. Valami miatt. Amitől tartasz, hogy bekövetkezik. Vagy félsz valakitől, aki erősebb nálad, s tudod, hogy legyőzhet. Lehangelő érzés.

ZÓRA (nevetve) Ezt ismerem, csak a nevét nem hallottam még.

ZOLTÁN Biztos tiltott szó!

ZÓRA (megöleli Zoltánt, aki eltolja magától) Miket tudsz!

ZOLTÁN Még sohasem féltél?

ZÓRA De. A hóhértól nagyon félttem. De már tudom, hogy nem győzhet le.

ZOLTÁN (megijed) Itt van hóhér?

ZÓRA Persze. Egy véreb. A vezetőink parancsát teljesíti, őket követi. De én nemet mondtam rá.

ZOLTÁN Mire?

ZÓRA A hóhérra.

ZOLTÁN És... gyilkol?
ZÓRA Mit csinál?
ZOLTÁN ÖI?
ZÓRA Nem tudom, mi az.
ZOLTÁN Elvenni az életet.
ZÓRA (nevet) A hóhér? Ő nem veszi el. Az életünk a sajátunk, nem?
ZOLTÁN De. Az élet testünk energiája. Tiszta, alkotó energia.
ZÓRA (elgondolkozik) El lehet venni?
ZOLTÁN El.
ZÓRA Szomorú.
ZOLTÁN Furcsák vagytok.
ZÓRA Te vagy az. (csend) Nem ilyennek képzeltelek.
ZOLTÁN (csend) Szóval tudtál rólam...
ZÓRA Mindenki várt téged. Kivezetsz minket innen.
ZOLTÁN (nem érti)
ZÓRA Te vagy a férfi, aki idejött.
ZOLTÁN (nevetve) Az vagyok.
ZÓRA Csak veled mehetünk el innen. Aki jött, csak az mehet el. Ez a törvény. Mi a lábaid nyomába lépünk, s veled megyünk.
ZOLTÁN Ilyen egyszerű?
ZÓRA (csend) Mit tudsz még?
ZOLTÁN Semmit. Átlagos vagyok. Bejárom a világot, a történelem minden egyes olyan pontját megkeresem, ahol sorsfordító események történtek, ahol eszmék születtek, messiások áldoztak, de hiába. Nem tudok semmit.
ZÓRA Nálam többet.
ZOLTÁN Úgy hiszed?
ZÓRA Úgy.
ZOLTÁN (csend) Szavakat mondjak?
ZÓRA Ha akarsz!

ZOLTÁN Sokat elvettek a határon.
ZÓRA A katonák?
ZOLTÁN Azok. Könyvet nem. Csak szavakat. Történelmi nonszensz.
ZÓRA Viccesek.
ZOLTÁN A katonák? Nem viccesek. Egyáltalán nem.
ZÓRA Milyen szavakat vettek el?
ZOLTÁN Nem tudom. Nem emlékszem rájuk.
ZÓRA Kár!
ZOLTÁN De maradt még.
ZÓRA (suttognak) Mi?
ZOLTÁN (nevetve) Kelkáposzta főzelék.
ZÓRA De jó!
ZOLTÁN Lift.
ZÓRA (felhördül)
ZOLTÁN Öngyújtó.
ZÓRA Jé!
ZOLTÁN Sör.
ZÓRA Még!
ZOLTÁN Amerika.
ZÓRA (kiabálva) Még!
ZOLTÁN Koton.
ZÓRA (lelkes) Tudtam, hogy ezeket mondod.
ZOLTÁN Honnan?
ZÓRA Mert tudtam!
ZOLTÁN Igen?
ZÓRA Még egyet akarsz mondani...
EGYÜTT Flipper Öcsi.
ZÓRA (csend) Az mi?
ZOLTÁN (nevet) Zene.
ZÓRA Micsoda?

ZOLTÁN (jókedvűen vakarja a fejét) A csend legyőzése.
ZÓRA Az a zene?
ZOLTÁN Hangok. Sok hang egymás után.
ZÓRA Milyen hangok?
ZOLTÁN Dallam.
ZÓRA De csodálatos!
ZOLTÁN Hm. (gondolkozik) Tánc?
ZÓRA Az is ilyen?
ZOLTÁN Az más. Az a mozdulatlanság harmonikus elfedése.
ZÓRA Jé!
ZOLTÁN Jókat mondok, mi?
ZÓRA Igen. Megmutatod?
ZOLTÁN Melyiket?
ZÓRA Mindegyiket.
ZOLTÁN Akarod?
ZÓRA Nagyon akarom!
ZOLTÁN Gyere! Megmutatom, milyen a tánc. Test. Harmónia. Mozgás. Érezd!
Hunyd be a szemed! Lépj! Érints meg! Ne csak nő legyél, legyél nőies!
Engedd! Repülj! Szállj!

(A hegyek felől zeneszó erősödik fel. Zoltán megmutatja Zóranak a táncot. Zóra ettől nagyon boldog.)

ZÓRA (végeztek) Gyönyörű volt! Akarok még!
ZOLTÁN Tanulj! Mindent tudnod kell! Itt vannak a könyveim. (odaadja) A tiéd.
Tudsz olvasni?
ZÓRA (nem érti) Hát persze.
ZOLTÁN Akkor mindent tudsz. A képesség az új megismerésére mindenki-
benne rejlik. (Zóra homlokára teszi a kezét) Itt.
ZÓRA Inkább táncolnék!

ZOLTÁN Majd azt is.
 ZÓRA Ha megtanultam ezt mind?
 ZOLTÁN Akkor.
 ZÓRA Megtanulom.
 ZOLTÁN Addig keresek egy helyet. Hogy otthon érezzem magam.
 ZÓRA Gyere hozzánk! Én itthon otthon vagyok.
 ZOLTÁN Nem mehetek. (csend) Azt mondd, a lábam nyomán?
 ZÓRA Úgy megyünk el innen. Ha majd indulsz, szóljál!

12

(OTT. A feleség Rossz előtt térdepel. A férj távolabb. A hóhér könnyes szemeivel vigyázza a mestert. Csúf bujkál.)

ROSSZ (feleségnek) A kérdés neked szól: akarod?
 CSÚF (suttogva) Ne akard!
 FELESÉG Igen, akarom.
 ROSSZ Érdekes. Nem gondoltam volna.
 CSÚF (suttogva) Mit nem?
 FELESÉG Nagyon akarom!
 ROSSZ Nem kell fokozni, értem.
 FELESÉG (megszólalna)
 ROSSZ Még azt is tudom, gondolom, hogy miért. Hm. És nekem ez jó, vagy rossz?
 CSÚF (suttogva) Rossz!
 FÉRJ Én nem akarom! (nem figyelnek rá)
 ROSSZ Kell-e? Bár... eggyel több, vagy kevesebb, számít az?
 CSÚF (suttogva) Számít. Számít!
 FELESÉG Szeretem!

CSÚF (suttogva) Még le sem esett!

ROSSZ Szeresd! De miért jó ez nekem? (gondolkodik) Én nevelem majd, hisz ti ketten tudatlanok vagytok. Sok idő, sok figyelem, munka. Keserűség, esetleg öröm, eredmény... Ki tudja?

CSÚF (suttogva) Senki.

FÉRJ Nem akarom! (nem figyelnek rá)

CSÚF (suttogva) Nem akarja.

FELESÉG Mester, ő jó!

CSÚF (suttogva) Minden gyerek jó. Ez is az lesz!

ROSSZ Mi a jó? Mi a rossz? (a nőhöz lép, megpofozza) Fájt?

FELESÉG Nagyon fájt.

CSÚF (suttogva) Miért bántod?

ROSSZ (megtépi a nő haját) Fájt?

CSÚF (suttogva) Ne bántsd!

FELESÉG Fájt.

FÉRJ (mozdulna)

ROSSZ (megcsókolja a feleséget, vérzik a szája) Fájt?

CSÚF (suttogva) Miért vagy ilyen? Sohase bántottál még!

FELESÉG (törli a vért) Nem fájt. (sír)

ROSSZ Érdekes.

CSÚF (suttogva) Nagyon fájt! Látom, hogy nagyon fájt!

FÉRJ Ezért nem akarom.

ROSSZ (észreveszi a férjet) Hát te?

CSÚF (suttogva) Gyáva!

FELESÉG Ne foglalkozz vele, ő nem akarja!

ROSSZ (a férj felé mozdul, aki ijedten hátralép) Vajon miért nem akarja?

CSÚF (suttogva) Rossz vagy!

FELESÉG Én akarom!

ROSSZ Fájni fog.

FELESÉG A fájdalmat legyőzöm. Láthattad.

CSÚF (suttogva) Én nem láttam.

ROSSZ Enyém lesz.

CSÚF (suttogva) Elveszed tőlük? Mindent elveszel!

FELESÉG Rád bízom.

ROSSZ Hm... (megüti a férjet)

CSÚF (suttogva) Ne üsd meg!

FÉRJ (földre zuhan, reszket) Ezért nem akarom. Mert olyan lesz, mint én.

ROSSZ Akkor jó. (nevet) Már egészen megijedtem. (kacag)

CSÚF (suttogva) Sohasem voltál ennyire rossz. Mi van veled?

ROSSZ Menjetek! (elmennek)

CSÚF (suttogva) Miért bántottad őket?

ROSSZ Hol sutyorogsz?

CSÚF (suttogva) Itt.

ROSSZ Idegesít.

CSÚF Miért bántottad őket?

ROSSZ Ilyen kedvem lett máma.

CSÚF Te nem voltál sosem gonosz. Rossz vagy. De nem gonosz.

ROSSZ Kipróbáltam.

CSÚF Miért?

ROSSZ (ideges) Mert forrong a világ, összeomlóban minden! És tehetetlenek vagyunk, nem látod? Mit látsz te? Mit látsz te?

CSÚF Azt látom, hogy van egy ország, s annak az országnak három vezetője, három mester: a Jó, a Rossz, és a Csúf. És ez az ország békés tudatlanságban létezik, mióta a három mester átlépte a határt. És azt látom, hogy az idill kezd elhomályosulni, mert az összhang, a harmónia megszűnőben. Sosem értettem, miért hozunk törvényeket. Sosem értettem meg, miért tiltunk. A zene! A dallam! Lételemem volt mindaddig, ameddig ki nem mondtad, hogy nem, nekünk nem kell már a muzsika! Mert nekem kell, nekem hiányzik. Én énekelnék, dudorásznék naphosszat, de nem lehet, mert a törvény tiltja. Az a törvény, ami

én is vagyok. De azt már eszemmel fel nem foghatom, hogy gonosznak miért kell lenned? Miért? (csend) Tudod te, miért?

ROSSZ (megütné)

CSÚF Megütnél? (csend) Kapj el! (játszva menekül) A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni? Megölelni, mondd, akarsz-e még? Átkarolva megszeretni, játszani, játszogatni, egy kis dombra lecsücsülni, csüccs! Első a vezető, második a tekergő, harmadik a kolompos, negyedik a bolondos. (átszalad a bolond, kergeti a kolompost) Szembe babám, ha szeretsz, ha nem szeretsz, elmehetsz!

ROSSZ (tesz egy lépést Csúf felé, majd elrohan)

CSÚF (sóhajt) Most nagyon megijedtem!

(Csúf is elinal. A bolond és a kolompos kergetőznek. A háttérben Zóra lépked, kezében egy könyvvel. Olvas.)

13

(HATÁRON. Medius a nézőkkel kvaterkázik.)

MEDIUS (nézőknek) Összegzek. Ott tartunk, hogy megjött a férfi. De ez nem az. Szerintem. A nép buta, mint a seggem, a mesterek tiszta idegek, a férfi nem ért semmit. Hatalmi válság van kialakulóban. Nyolcas fokozatú. (körülnéz) Ott, az a fügefafa, csillog. Mintha lakkozva lenne a kérge! Itt jön Rectus, a racionális döntéseiről elhíresült barátom. És ott a mesterek egyike, a középszerű, éjjel-nappal bohóckodós, egyfolytában sutyorgó Csúf. Valami készül. Én elbújok, ne áruljatok el! (elbújik, de újból előjön) Megint lepisáltam, azért csillog. (elbújik)

(Érkezik Rectus és Csúf. Egyik idegesebb, mint a másik.)

CSÚF Azért, mert beszédem van veled.

RECTUS Miért hívattál, mester?

CSÚF (zavartan nevet) Itt forradalom készül! Zsong a nép, forrong az ország, a változás szele süvít!

RECTUS Miről?

CSÚF Izgatott vagyok, jaj, de nagyon izgatott vagyok. Tudod mit jelent ez? Változást! Változás jön.

RECTUS Úgy látod?

CSÚF Ami nekem kedves. (lálálázva énekel) Zene! (hangosan énekel, közben kacag)

RECTUS Miféle változás?

CSÚF Hallod, amit mondok?

RECTUS (csend) Előbb válaszolsz, mint kérdezlek.

CSÚF Gyorsnak kell lenni!

RECTUS Ennyire?

CSÚF Elbukik a forradalom, ez nem kérdés. De engedményeket kell tennünk, ez a szabály.

RECTUS Ennek örülsz.

CSÚF Igen, örülök, mert újra énekelni fogunk. Újra dalolni fog ez a nép. Mindegy, hogy búsat, vagy talpalávalót! (énekel, táncol)

RECTUS Tőlem mit akarsz?

CSÚF Hát nem érted? Ez jó! (körbe-körbe táncol)

RECTUS (nyomatékkal) Tőlem mit akarsz?

CSÚF (megáll) Nélkületek nem sikerülhet. Katonák nélkül nem.

RECTUS (elmosolyodik)

CSÚF (elkomorul) Le kell verni a forradalmat! Nektek, de nélkülünk. Hogy tiszták maradhassunk! A mesterek kezéhez nem tapadhat vér! Ma-napság nincsenek már semmiféle eszményeink. Az igazsághoz való feltétlen ragaszkodás, az önfeláldozás, a hit ma már kihalt fogalmak.

A tisztaság az egyetlen fegyver, amivel a pulpitus legtetetjén maradhatunk. Mert semmi sem oly kedves nekünk, mint a szigorú hierarchia, feltéve persze, ha mi állunk a legtetetjén. És ahhoz, hogy az egyik engedelmességen a másiknak, valójában nem kell erőszak. Az uralkodás nem azonos az egyenruhával, de mégsem létezik egyik a másik nélkül. Kell az uniformis az uniformizáláshoz. Mert nincs a világon olyan hatalom, amelyik képes lenne megakadályozni Ámort vagy Thanatoszt abban, hogy egy ifjú, vagy egy tisztességtelen ember szívébe férközzék.

- RECTUS Az egyenruha lakat az ajtón a semmi és a valami között.
- CSÚF (csend) Nem értelek téged. Nem értesz engem. Nem baj. Te szenvedéllyel vágyod a felsőbbrendűséget. A szenvedély a legjobb őrsége a rendnek.
- RECTUS Így van.
- CSÚF A hatalom szolgája vagy, mert ilyenek születél.
- RECTUS Alkut ajánlasz?
- CSÚF Egyedül nem tehetem meg. De készülj, mert a mesterekkel megkeresünk hamarost. (újra énekel)
- RECTUS Hóhérotok leszek.
- CSÚF (dalolva) Van már nekünk, a könnyes szemű véreb. Te maradj katona, és várd a parancsot!
- RECTUS A parancs jobb, mint a kérés. Ha megkapom a jutalmat, megteszek nektek bármit.
- CSÚF (megcsókolja) Tedd meg!

(Csúf táncolva elrohan. Medius az ámulattól felfedi rejtekét.)

- RECTUS (észreveszi) Medius!

(Odalép hozzá, két kezével megszorítja arcát.)

RECTUS Medius! Sikerünk lesz. Érted?

MEDIUS Milyen sikerünk?

RECTUS Amire vártunk. Úgy fordulnak az események, ahogy nekünk kell. A csillagok állása nekünk kedvez.

MEDIUS (felnéz) Nappal ezt hogy látod?

RECTUS Te agyalágyult, agyatlan, balga, bugyuta, csacsi, debil, degenerált, dilinyós, dilis, dinka, dőre, értetlen, eszefogyott, fafej, féleszű, félnótás, flepnis, flúgos, gügye, gyagyás, gyógyós, habókos, hibbant, hülye, idióta, kelekótya, ketyós, korlátolt, kretén, lütyő, naiv, oktondi, ostoba, ökör, pupák, retardált, tébolyult, tökfej, tökkelütött, ütődött, zakkant, zizzent barátom!

MEDIUS (csend)

RECTUS Eljött a mi időnk! Érted? Végre nekünk is szerencsénk lesz ebben az elátkozott, kegyetlen életben. Tudod miért álltunk itt évszázadokig ezen a kietlen, lepusztult, gyilkos helyen? Tudod miért élünk ezek és azok között, se ide, se oda nem tartozván? Tudod miért?

MEDIUS (bizonytalan) Mert akartuk?

RECTUS Dehogy! A zsoldosnak jár a zsold.

MEDIUS Jár. Mi jár? Pénz?

RECTUS (rázza a fejét)

MEDIUS Asszony?

RECTUS (rázza a fejét)

MEDIUS Rang?

RECTUS (rázza a fejét)

MEDIUS Akkor mi?

RECTUS A katona azért katona, hogy öljön!

MEDIUS (rázza a fejét) Nem. Nem azért.

RECTUS Ölni fogunk! Előássuk elrejtett fegyvereinket, és újra tündökölni fogunk!

MEDIUS (megijed) Ezt honnan veszed?
RECTUS Új egyezés, új törvény.
MEDIUS Kivel? (ordít) Kivel?
RECTUS Velük.
MEDIUS (téblából) Megyek. Dolgom van. (elindul) Jól vagy, Rectus?
RECTUS Menj!

(Medius elrohan. Rectus vár, majd ásni kezd.)

14

(OTT. Zóra kihallgatáson a mesterek előtt. Hárman figyelik a lányt, aki magabiztos testtartással, szótlanul ül velük szemben.)

ROSSZ (csend) Nos?
ZÓRA (nem válaszol)
ROSSZ Nem múlik?
ZÓRA (nemet int fejével)
CSÚF Talán ha várnánk még...
ROSSZ Most kell kiderülnie!
JÓ És ha csak egy kis semmiség?
ROSSZ Semmiség? Nézz rá erre lányra!
JÓ (lánynak) Most is érzed?
ZÓRA Mindig.
ROSSZ Az nem jó.
JÓ És ha...?
ROSSZ Nem!
CSÚF És mikor volt először?
ZÓRA Nem tudom. Csak úgy lett.

CSÚF Csak úgy? Hirtelen?
 ZÓRA (bólint)
 ROSSZ És... akkor kezdődött, amikor találkoztál vele?
 ZÓRA (bólint)
 CSÚF (Rossznak) Ez szerelmes.
 JÓ Jé, ilyen a szerelem?
 ROSSZ Dehogy!
 CSÚF Nem öreg hozzá? A férfi.
 JÓ Nem hiszem.
 ROSSZ Szerintem az.
 JÓ Meg kellene kérdezni!
 CSÚF Kitől?
 ROSSZ Volt már itt valaki szerelmes?
 CSÚF Talán a katonák!
 ROSSZ Ki van zárva!
 CSÚF És Stella?
 ROSSZ Az öreg nyomoronc? Ugyan!
 CSÚF Mielőtt idekerült... Még fiatalon... Akkor lehetett szerelmes, nem?
 ROSSZ Az mikor volt?
 JÓ Régen.
 CSÚF Nagyon régen.
 ROSSZ Kérdezzük meg! (elrohannak)

(Zóra egyedül ücsörög. A két Gabi áll mögötte.)

FÉRJ (halkan) Kérdezd meg!
 FELESÉG Kérdezd meg te!
 FÉRJ Te vagy a feleség.
 FELESÉG Nem te?
 FÉRJ Nem, te.

FELESÉG Ja, tényleg!

FÉRJ Menj oda!

FELESÉG Gyere te is! (odamennek) Zóra!

ZÓRA Sziasztok!

FÉRJ Gabi szeretne kérdezni valamit. (súgva) Mondjad!

FELESÉG Zóra! Te most... tudod, azt beszélik, hogy... te szerelmet érzel.

ZÓRA Igen.

FÉRJ És milyen?

FELESÉG (leinti) Majd én! (Zórának) És milyen?

ZÓRA (mutatja) Itt, a szívem, nagyon dobog. A torkomban gombóc. A kezem remeg. A testem gyenge. S vibrál a szemem. És forróságot érzek itt, az ölemben.

FÉRJ De jó!

FELESÉG (férjnek) Látod, ez hiányzik.

FÉRJ A szerelem. Tudom én!

FELESÉG Akkor? Menjünk, próbáljuk meg!

FÉRJ Sohasem engedik meg nekünk!

FELESÉG (Zórának) Köszönjük! Mi most elmegyünk. (elindulnak)

ZÓRA Menjetek!

FÉRJ (feleségnek) Te már érzed?

FELESÉG Még nem. (eltűnnek)

(Sebes léptekkel jönnek vissza a mesterek.)

ROSSZ Mert ez a nyomoronc úgy kiforgatja a szavainkat, hogy már jómagam sem értem, amit mondok.

JÓ Állj!

CSÚF Jaj! Meg sem kérdeztük!

ROSSZ Ezt jól elfelejtettük! (elrohannak)

(Zóra ücsörög tovább, boldog mosollyal az arcán. Érkezik a nép.)

NÉP Hé, lány! Zóra!
ZÓRA Igen?
NÉP Te érzel valamit?
ZÓRA Igen.
NÉP És tudsz rá magyarázatot is?
ZÓRA Persze.
NÉP Halljátok, tudja!
SERPENYŐS És az, amikor forró olaj fröccsen az arcomba, az mi?
ZÓRA Oktalanság.
KOLOMPOS És az, amikor kolompzörgéssel húzok egy fejnélkülit? Az mi?
ZÓRA Ragaszkodás.
FEJNÉLKÜLI Hozzám?
KÍNZÓ És amikor szurkálódok?
ZÓRA Játszma.
VÁNSZORGÓ És ha engem szurkál?
ZÓRA Az is.
LEKÖPŐ És amikor leköpöm?
MEGÜTŐ És amikor megütöm?
SZÉTVERŐ És amikor szétverem?
ZÓRA (csend) Azt még nem tudom.
NÉP Jé!
BOLOND és ha elveszek egy titkosat ami nem az enyém de azt akarom mégis mert tetszik nekem pedig a másé az és nem az enyém de jobb lenne ha mégis nálam lenne mert jó hozzáérni de úgyis elveszítem az mi?
ZÓRA Szeretet.

(Jönnek vissza a mesterek, a nép szétrebben.)

ROSSZ (határozottan) Nem vagy szerelmes.
 ZÓRA Hanem?
 ROSSZ Csak tiszteled. Csak tisztelet, amit érzel.
 ZÓRA Nem szerelem?
 ROSSZ Nem.
 ZÓRA (dühös) De! Az.
 ROSSZ (közelebb hajol) Ha az lenne, tudnék róla!
 CSÚF De nem az.
 ZÓRA Azt se tudjátok, milyen! A szerelem.
 JÓ (mestereknek) Tényleg nem tudjuk.
 CSÚF Sosem éreztük, ez így igaz.
 ROSSZ (csend) Fenébe az egészszel! Ez nem szerelem, punktum. Csak tisztelet, amit érzel.
 JÓ (Zórának) Sajnos ez így van, leányom.
 CSÚF Csak azt hitted.
 ZÓRA (velőtrázó sikoly) De az! (elrohan)
 ROSSZ Mily' nehezen viseli az igazságot!

15

(HATÁRON. A kopár hegyen a bolond keresi a csészét. Ideges a mozgása, gyors a légzése, zavarodottan hadonászik.)

BOLOND ... itt volt még tegnap az előbb itt volt letettem hova tettem le ide de nincs itt kerek kerekecske ha ránézek de hátulról már nem kerek kerekecske nem fekete fehér van egy füle hol itt hol ott megfogom és iszok de hol van itt volt nem mókus van rajta festve róka van rajta festve hol van itt nincs itt volt ha nem találok húúú itt volt jaj nem

fogok nevetni róka van rajta festve húúú nagy baj lesz nincs itt hová raktam tegnap?

(Ahogy jött, úgy megy el. A távolból turisták sietnek fel a hegyre. Anya meg a fia.)

ANYA (lihegve) Ott van egy!

GYEREK (mire odaérnek, a bolond eltűnt) Nincs is.

ANYA Itt volt! Csak megismerem! (nézi a prospektust) Ilyen volt. (mutatja)

GYEREK Honnan tudod?

ANYA Láttam! Ilyen volt, és így csinált. (utánozza) Mint az a szerencsétlen apád!

GYEREK (megijed) Biztos?

ANYA Mondom! Így csinált. (bizonytalanul utánozza) Ahogy le van írva.

GYEREK Menjünk haza! Félek a katonáktól.

ANYA Le akarom fényképezni! Nem fogják elhinni. Tudod, mennyire fontos apádnak, hogy megmutogathassa.

GYEREK (ijedt) Nem nyelvhelyes...

ANYA Kuss! (észreveszi) Ott van! (fut, majd megáll) Megint! (ideges) Eltűnt! (lemondóan legyint)

GYEREK (talál egy rókamintás fehér csészét) Anya!

ANYA (kirántja a kezéből, eldobja) Ne fogdozzál semmit! Minden szart összeszedsz itt nekem!

GYEREK De tök jó volt! Egy fehér csésze színes róka rajzzal.

ANYA Apád hozott neked Disney-s poharat Párizsból.

GYEREK Az tök béna.

ANYA (elindul) Gyere, keressünk másikat!

GYEREK (megy utána) Nincs itt senki. (elmennek)

(Sűrű ködben a fegyverrel vonuló katonák árnya látszik, dörögése hallatszik.)

KATONÁK Az emberek, az emberek
Kíméletlenek.
Itt emezek, itt emezek
Ismeretlenek.
A katonák, a katonák
Kutatják
A tárva tárt
Héthatárt.
A férfi a bűnös,
A férfi a bűnös,
Kezében a fokos.
A nő az okos,
A nő gyenge,
Ha nincs kedve!
A katonák, a katonák
Tartják a koronát,
Ha lerántja a király!
Elrepül a vérsirály
Az óceán felett.
Megérkezett.
Merre menj? Erre menj!
Ott megpihenj, ott megpihenj!
Az erőddel vigyázz!
Soha ne hibázz!
Hatalom-lom-lom,
Hatalom-lom-lom.
Hatalom-lom-lom!

III.

16

(OTT. Feleség a férj térdének dőlve, mosolygós arccal vár. A távolban Zoltán guggol, és egy követ szagolgat. Zóra könyvvel a kezében sétálgat, olvas.)

JÓ (kéMLELI az eget) Már nincs sok idő hátra.
NÉP (földre veti magát) Halliludmah!
FÉRJ (feleségének) Gabi!
FELESÉG (sír) Fáj már?
JÓ (lenéz rá) Nagyon fáj.
FÉRJ (mesternek) Fáj neki!
JÓ Tudom. (az eget kéMLELI) Hopp! Már látom!
NÉP (földre veti magát) Halliludmah!
FÉRJ Hol?
JÓ Eltűnt.
FELESÉG (felordít) Eltűnt!
JÓ Megint látom!
FÉRJ (feleségének) Gabi, már látja!
JÓ Ne hagyj abba!
FÉRJ (ordít) Mit ne?
FELESÉG Nem hagyom abba, amíg meg nem látom.
FÉRJ Ne cseréljünk, Gabi?
FELESÉG Nem kell. (ordít) Nem hagyom abba!
JÓ (nem lát semmit) Tisztán látom!

NÉP (földre veti magát) Halliludmah!
 JÓ Már nagyon közel van!
 FÉRJ Fiú lesz! Ugye, fiú?
 JÓ Dehogy!
 FELESÉG (ordít) Fiam!
 JÓ Az ősanya nem fiú!
 NÉP (földre borul) Az ősanya nem fiú!
 JÓ (körülnéz, mindenki leborulva) Látjátok? (mutatja) Ott...
 FÉRJ (felneéz) Hol?
 NÉP (felneéz) Hol?
 JÓ Itt van! Ott van! Látjátok?
 FELESÉG (nem látja) Ott? Ott van?
 JÓ (szemével követi a semmit) Leesett.
 NÉP (csend) Fiú?
 FELESÉG (feszülten figyel, halkan piheg)
 JÓ (hallgatózik) Nem.
 FÉRJ Hanem?
 JÓ Lány ez is.
 NÉP Oh!
 JÓ (bizonytalanul) Az ősanyánk!
 NÉP (leborulnak) Halliludmah... (félénken felneéz) De hogy lehet az... hogy mi már itt... az ősanya meg csak most...?
 JÓ (félelemmel) Azt én sem tudom. (meglátja Zórát, aki olvas) Menjetek!

(Nem mozdulnak.)

JÓ Menjetek! Megtaláljátok, ott a hegyen. Olyan lesz, mint ti.
 FÉRJ (elindulnak) Én tudtam! Én tudtam!
 FELESÉG Akkor is kell!
 FÉRJ Igazad van, Gabi. (halkan) Keressük meg!

FELESÉG Menjünk! (elvánszorognak)
NÉP Mi is?
JÓ Ti is menjetek! (Zórárt nézi)

(A nép is elsétál. Zóra olvas egy könyvet a fügefafa tövében. Zoltán figyel, a lány nem veszi észre. Jó odalép a férfi mellé.)

ZOLTÁN Érdeklődő lány.
JÓ (egészen megváltozott az arca) Olvas. (rázza a fejét) Igen, érdeklődő lány. Kedves. Ártatlan. És nagyon tisztel téged.
ZOLTÁN Tudom. De nem értem.
JÓ Olvasni nem jó.
ZOLTÁN Szeretek olvasni. Jó érzés.
JÓ Ebben az országban tiszteletlenség olvasni.
ZOLTÁN Tiszteletlenség? Mondd azt, hogy eretnokség, bűn, haszontalan, fertő! De ne mondd, hogy...
JÓ (leinti) Tisztelettudó nép vagyunk. (Zoltán megnyugszik)
ZOLTÁN (csend) Itt mindenki nő. Miért?
JÓ Nem értelek.
ZOLTÁN Mifelénk nőnek születni kiszúrás, férfinak születni szerencse.
JÓ Szerencse?
ZOLTÁN Ez valami feminista lázadás?
JÓ A mi országunkban nincsen semmilyen izmus.
ZOLTÁN Nem erről beszéltem.
JÓ De igen. Megvádoltál bennünket.
ZOLTÁN Lehet.
JÓ Bevallom, tartottunk tőled érkezéskor. A törvény miatt. Azt gondoltuk, te vagy a férfi. Hát nem. Tévedtünk. Te nem az a férfi vagy. Egy másik. Jobb is így. Hiszen magunk között bevallhatjuk, ez a tör-

vény nem létezik. Mert nincs olyan férfi, aki kivezetné innen a népet!
(mereng) Kivezetni? Ugyan! Hová? Minek?

ZOLTÁN Minden törvény átírható.

JÓ Bölcs vagy.

ZOLTÁN Nem hinném.

JÓ Sokat tudsz.

ZOLTÁN Valamikor sokat tudtam. De minden elveszett. Kiürült az agyam. Nem vagyok jól.

JÓ Erről már hallottam. Ti, emberek, hajlamosak vagytok lehangolódni, szomorkodni, elesettnek látszani, apátiába esni. Csak úgy, hirtelen! Látod, én mosolygok rád. Pedig te idejöttél, hogy ellenünk tégy.
(csend) Na? Mit gondolsz?

ZOLTÁN (gondolkozik) Így is mondhatjuk.

JÓ (szeretettel) Én is tisztellek...

ZOLTÁN Mit tisztelsz bennem?

JÓ A lényed.

ZOLTÁN A lényem?

JÓ A gondolataidat.

ZOLTÁN Nincsenek is.

JÓ A tested.

ZOLTÁN (nem érti)

JÓ (nekiront) A lelked!

ZOLTÁN (lefogja) Te a férfit látod bennem? Nem a megváltót?

JÓ Csak a férfit.

ZOLTÁN (csend) Amikor fölnőtt lett belőlem, észrevettem, hogy üres az életem. Teljesen üres. De mivel töltssem meg? Nem jöttem rá. Ezért olvasni kezdtem. Hosszú évekig csak olvastam. Azután elindultam, hogy megtaláljam azt a valamit. A titkot. Jó. Kivettem az összes szabadságot, rasztába fontam a hajamat, és elutaztam Etiópiába. Ott nagyon sok cannabist elfüstöltem. És vártam. Nem történt semmi. Ezért

még többet szívtam. És vártam. Azután megszólított egy ember, s elmondta, hogy nem Etiópiában szívom a kendert, hanem Szudánban. És azt is elmondta, hogy igazából nem is kendert szívok, hanem komlót. Jó. Hazamentem. És megint hosszú évekig csak olvastam. Azután kopaszra beretváltam a fejem, és elutaztam Tibetbe. Vártam. És nem kaptam levegőt. Ezért mindenemet oxigénre költöttem. Amíg el nem fogyott. És jött egy ember, aki elmondta, hogy nem Tibetben vagyok, hanem Nepálban. De addigra megint elfelejtettem, miért is mentem oda. Jó. Hazautaztam, és még többet olvastam. Azután elindultam az Antarktiszra megkeresni a csillagkaput. De Frankfurtban lekéstem a csatlakozást. Vártam. Sokat vártam, mert mindig lekéstem. És megértettem, hogy már sohasem lépem át a csillagkaput, sohasem lépek át más dimenziókba. Mert sohasem jutok el az Antarktiszra. És sehova sem. Jó. Inkább hazamentem. De többet már nem olvastam. Azután a barátom azt mondta, jöjtek el ide. És eljöttem. Megfeleltem a kérdésekre. De csak azért tudtam megfelelni mindre, mert könnyű kérdések voltak. Szerintem direkt. Azt akartátok, hogy bejöjsek. Jó. Itt vagyok, és nem értem ezt az egészet. Hoztam magammal sok-sok könyvet, de nem olvasok. Nincs kedvem hozzá. Semmihez sincs kedvem. Szerintem hazamegyek. És ott is maradok. Örökre.

JÓ Látod, mégis bölcs vagy.
ZOLTÁN Nem hiszem. (indulna)
JÓ De ne menj még!
ZOLTÁN (csend) Jó.
JÓ Nevemen szólítottál.
ZOLTÁN Nehéz megszokni.
JÓ Jót jelent. És a tiéd?
ZOLTÁN Fejedelem. Azt jelenti.
JÓ Fenséges neved van. Hogy is hívnak?
ZOLTÁN Zoltán.

JÓ (bólint) Ismerek már egy Zoltánt. Szar alak. (megsimogatja Zoltán arcát) Neked szép a mosolyod.

ZOLTÁN És őszinte is?

JÓ Miért, tán hazudsz?

ZOLTÁN Sose szoktam. Nem bírnék.

JÓ Hazudni jó.

ZOLTÁN Ne mondj ilyet!

JÓ Akkor rossz.

ZOLTÁN Áltatni a népet: hazugság.

JÓ (nevet) Á, nem kell komolyan venni! Az ősanya egy kamu. Nemrégiben találtuk ki. A népnek jó, ha találkozik valami újjal. Hm. Az ideológiánk is egy nagy-nagy felfújtt lufi, ami szintiszta kamu...

ZOLTÁN (magának) Ezt mondta.

JÓ Ki?

ZOLTÁN A barátom. Hogy fontos megismernem az ideológiát. Kitalálnom a lényegét!

JÓ Ne vesződj vele! Üres.

ZOLTÁN Ti különlegesek vagytok.

JÓ (nevet)

ZOLTÁN Nem?

JÓ Nem. Te sokat olvasol, ugye?

ZOLTÁN Sokat.

JÓ Az jó. És én is. Pedig a törvény tiltja. Meglepődtél, ugye? Dehogy vagyunk mi elzárt világ! Olyan nincs. A határ nem létezik. Állnak ott a katonák, de minek? Fegyvertelenek. Olyan ez, mint ló szerszám nélkül. Betörhetetlen és haszontalan. (csend) Szeretem a ti világotokat. Így hát szeretek olvasni is. Biblia, Stephen King, Ady, Assimov, Rushdie...

ZOLTÁN A kedvenceim.

JÓ Nem vagyunk mi elzárva semmitől. Illúzió. Hogy megvédjük ezt a társadalmat, a népünket, azért találtuk ki. És a törvényeket is. Emberek vagyunk mi is, még ha nem is látszik. Olyasfélék. Gyarlók. Mitől ember az ember? Alkot. Az alkotás teszi azzá. A kultúra, a civilizáció...

ZOLTÁN Ezeket a szavakat elvették tőlem a határon.

JÓ Tessék, visszaadom, mind. (visszaadja) Azt hiszed, nem ismerem a színeket? Itt vannak. Itt, belül. (hosszan nézi Zoltánt, elhalkul) Ez a nép figyel rád. Te onnan jöttél, ismered az utat. Ezek a szerencsétlenek tudatlanok. Nem tanítottunk, csak neveltünk. Mire? Nem vagyok jó. De rossz se. Fáj, hogy hibáztunk. Nekem van szívem.

ZOLTÁN Szomorúnak tűnsz.

JÓ Valóban? Ez is tiltott szó nálunk.

ZOLTÁN Ti tiltottátok ki?

JÓ Mi.

ZOLTÁN Ti.

JÓ (csend) Változás van éppen. Azt nem tudom, hogy érkezéssel összefügg-e. Nem hiszem. De tanúja lehetsz egy társadalom fel- vagy leívelésének. Valaki elbukik. Valaki győz. Ritka pillanat az ilyen. (csend) Vágysz valamelyikre? Veszni vagy nyerni! (határozottan) Úgy döntöttünk a minap, hogy mentjük a menthetőt. Maradjon minden a régi-ben! Nem vagyunk bátrak.

ZOLTÁN Kár!

JÓ Sokat sírunk mi ketten. (nevet)

ZOLTÁN Mert szentimentálisak vagyunk.

JÓ Lehet. (megsimogatja) Szép vagy. Na, menj!

17

(OTT. A fügefa alatt ücsörög Zóra, olvas. Zoltán hátulról befogja a szemét.)

ZÓRA (mielőtt Zoltán hozzáérne) Ezt én szoktam.
ZOLTÁN Nem tudlak meglepni. (leül) Múlik itt az idő?
ZÓRA Láss!

(Átvonul fejük felett a nap.)

ZÓRA Ha akarod, megérezed a nap járását!
ZOLTÁN Ha akarom.
ZÓRA Kell még tanulnom?
ZOLTÁN Nem tudom.
ZÓRA Mindent elolvastam.
ZOLTÁN Több nincs.
ZÓRA Nem baj. Tanult lettem. (elkomorul) Nem nagy öröm.
ZOLTÁN Mert?
ZÓRA Nem mindig jó tudni az igazságot.
ZOLTÁN Az igazság fáj? Látod, máris bölcs vagy.
ZÓRA Nem ezért vágytam oda. Azokhoz. Hozzátok.
ZOLTÁN Hanem?
ZÓRA Azt hittem, az emberek boldogok!
ZOLTÁN Boldogok is.
ZÓRA (nevet) Az emberek boldogtalanok.
ZOLTÁN És a szerelem? A játék?
ZÓRA És a háború? Az iskola? A politika?
ZOLTÁN Van erre egy szó. Elvették a határon, nemrégiben kaptam csak vissza...
ZÓRA Civilizáció.
ZOLTÁN Igen. Ezt is megtanultad?
ZÓRA (csend) Elviszel magaddal?
ZOLTÁN (bizonytalan) Elviszlek. (nem néz a szemébe) Megígértem.

ZÓRA Kellenek a könyveid?
ZOLTÁN Neked adtam. Mind.
ZÓRA Köszönöm.
ZOLTÁN Örülök, hogy örülsz.
ZÓRA (odabújik) Ha fiatal lennél, szerelmesek is lehetnénk!
ZOLTÁN Így miért nem?
ZÓRA A ti törvényetek.
ZOLTÁN Nem tudok ilyenről.
ZÓRA Pedig van.
ZOLTÁN És Faludy, Hefner, Mandela, Michael Douglas?
ZÓRA Öregek?
ZOLTÁN Híres öregek.
ZÓRA Legyél híres, akkor szerelmes leszek beléd. Addig csak tisztellek.
ZOLTÁN Miért nem fordítva?
ZÓRA Már úgy is volt egyszer.

(Átvonul fejük felett a nap.)

ZOLTÁN Láttam elmúlni a napot!
ZÓRA Ugye?
ZOLTÁN Elálmosodtam.
ZÓRA Aludj!
ZOLTÁN Elpocsékolt órák... (elalszik)
ZÓRA (nézi) Még csak nem is ásít! Még csak nem is kacsint, hogy jóéjt, Zóra!
Férfi...!

(Zóra is elalszik. Zoltán hánykolódik. Ré málom gyötri. Álmában megjelenik Ras Tafari, Jézus, a Dalai Láma, Ré, majd Zóra. A lány talpig felfegyverezve, fénylő díszben, kegyetlen sikollyal elpusztít mindenkit. Mikor Zoltánra támadna, a férfi felriad. Zóra édesdeden alszik mellette.)

ZOLTÁN (liheg)
 ZÓRA (felébred) Mi történt?
 ZOLTÁN Álmodtam. (ránéz a lányra) Én csináltam ezt? Vagy benned élt már korábban?
 ZÓRA Mi?
 ZOLTÁN (szedelődzködik) El kell mennem!
 ZÓRA Hisz nem is aludtál!
 ZOLTÁN Zóra, ne olvass többet! Maradj meg annak a lánynak, aki voltál!
 ZÓRA De sok mindent még nem értek. Újra el kell olvasnom!
 ZOLTÁN Ne tedd, kérlek! Hol vannak a könyvek?
 ZÓRA Elrejtve.
 ZOLTÁN (kétségbeesetten) Ezt elcseszttem! (elrohan)
 ZÓRA (utána kiált) Cseszd meg! (csend) Beléd szerettem. Úgy igazából!

18

(HATÁRON. Rectus és Rossz állnak egymással szemben. Csúf Rossz mögött bujkál. Várnak.)

RECTUS Mire várunk?
 JÓ (megérkezik)
 ROSSZ Rá.
 CSÚF (suttogva) Rá.
 RECTUS Hogy állunk?
 ROSSZ Forrong a nép.
 CSÚF (suttogva) Forrong?
 JÓ (halkan nevet)
 RECTUS Miért nevetsz?

ROSSZ Forrong a nép, és tenni kell ellene.
CSÚF (suttogva) Nem is forrong.
RECTUS Tudom.
ROSSZ Akkor?
CSÚF (suttogva) Egyezés.
RECTUS (Csúfra mutat) Ez miért bujkál egyfolytában mögötted?
ROSSZ (nem figyel rá) Alku.
CSÚF (suttogva) Mondtam, hogy az lesz.
RECTUS (Jóra mutat) Ő mit mond?
JÓ (nevet)
ROSSZ Velem kösd meg!
CSÚF (suttogva) És velem.
RECTUS Mi az alku?
ROSSZ Befogadunk.
CSÚF (suttogva) Közénk?
RECTUS (gondolkozik)
ROSSZ Mit válaszolsz?
CSÚF (suttogva) Mit?
RECTUS Nem kell!
CSÚF (felkiált) Nemet mondasz?
RECTUS Nem akarunk olyanok lenni, mint ti.
ROSSZ Hanem? Emberek lennétek?
CSÚF (suttogva) Emberek?
JÓ (nevet)
RECTUS Azok sem. Maradunk katonák.
ROSSZ (nem érti) Akkor mi az alku?
CSÚF (suttogva) Mi?
RECTUS (közelebb lép) Ölünk.
JÓ Nem!
RECTUS Ölni akarunk!

ROSSZ (reszket)
RECTUS Jó lesz így?
ROSSZ (Rectus szemébe mondja) Soha!
CSÚF (ordít) Sohasem!
RECTUS (csend) Akkor oldjátok meg magatok! (elmegy)
JÓ Ki az ellenség?
CSÚF Már én sem tudom.
ROSSZ (legyint, elrohan)

(OTT. A fügefafa alatt Zóra olvas. Patakban folynak a könnyei. A bolond figyelő távolabbról, majd közelebb kúszik a lányhoz.)

BOLOND itt van ez a ez ni ez tudja mi a szerelem tanulta mert olvas én nem olvasok nincs könyvem hozzá nincs nem ad senki hol a csésze a rókás csésze jaj-jaj nagy baj lesz elszaladok de hova szaladok ide vagy oda ez a lány szerelmes én meg nem de kipróbálom (kipróbálja) nem érzem milyen a szerelem a csésze hol van? (elszalad)

19

(OTT. Zoltán a rejtekből szedi össze könyveit. Rossz áll mögötte.)

ROSSZ Először csak hárman voltunk. A Jó, a Rossz, és a Csúf. A demokriák. Aztán előjött Ármin egy gyerekkel. Hogy Isten dobta le neki. Hagytuk. És csak hozta-hozta őket. Sokan lettünk. Jött az a nyomoronc lány is. Onnan. Befogadtuk. De többet nem! Már alig fértünk el. Ezért kellett, hogy a hatalom nálunk maradjon. Demokratikus diktatúra. Hallottál már ilyenről? Néha előnyösebb, ha csak néhány vezető kezében van a hatalom, mert így könnyebb. Dönteni.

ZOLTÁN (halkan) Arisztotelész...

ROSSZ Nem magunk miatt csináltuk. A többiekért. Nem vagyok rossz. Persze jó sem. De egyedül gyenge vagyok. Hárman? Ha mi hárman összeölelkezünk, senki nem állhat utunkba! Olyan erőnk lesz, mint semmi másnak ezen a világon! Ha karjaikkal összeölelkezik a három mester! De már nem érünk egymáshoz. Irtózunk a másiktól. Pedig nem kellene. Mert könnyebb lenne együtt. A demokrácia két rákfenéje az irigység és a félelem. A demokrata nem szereti azt, aki jobb, ügyesebb, okosabb nála. Inkább megfojtja. És ezért fél is, mert tudja, hogy a többiek ugyanígy tennének vele. Habozás nélkül. A közészer irányít. A tehetség csak akadály.

ZOLTÁN (csend) Ezt miért mondtad el nekem?

ROSSZ Mikor jöttél, a legendának hittelek. Akit a törvény említ. Hamar kiderült, hogy nem vagy az. Nem az a férfi vagy.

ZOLTÁN (miközben pakol) Mindig ezt hallom tőletek.

ROSSZ Mi, a mesterek, mindent megtettünk, hogy csináljunk egy embert. Mindent megpróbáltunk. Nem sikerült. Csak olyat, amilyenek mi vagyunk. Azt gondoltam, te segítesz emberré lennünk. De ez sem lesz így. Hm. Csinálj, amit akarsz! Mert te nem akarsz jót tenni velünk. Akkor hát dúld szét ezt a népet! Ezt az országot. Engem már nem érdekel.

ZOLTÁN Nem maradok itt.

ROSSZ (felkapja a fejét)

ZOLTÁN Unalmas. Amit kerestem, nem találtam. (csend) Nekem van egy lakásom ott. Otthon. Telefonnal, kábeltévé előfizetéssel, szomszédokkal, kisbolttal a földszinten. Engem vár az anyám. Elmegyek innen. (szede-lődzködik) Nem jó már itt lennem, vagy mi.

ROSSZ Vagy mi... (elindul)

ZOLTÁN (utána kiált) Bocsáss meg!

(Rossz eltűnik. Zoltán összeszedi könyveit, becsatolja táskáját, feláll, körülnéz. Hátulról Zóra fogja be a szemét.)

ZÓRA Tudtam, hogy visszaveszed a könyveket.

ZOLTÁN (nem néz a szemébe) Elolvastad mind.

ZÓRA Úgy van. Van, amit kétszer. Vagy többször.

ZOLTÁN Mindent tudsz. (Zóranál egy félig elégett könyv) Te el akartad égetni?

ZÓRA Mindet. De nem tudok tüzet csinálni. Még.

ZOLTÁN Ezt tanultad.

ZÓRA Mindent tudok. Rólatok. Azt, hogy ti emberek, pusztítani jobban szerettek, mint alkotni. Azt is tudom, hogy ez a demagógia. Népszerű szó felétek. Tudom azt is, hogy nem vagy pótolhatatlan. Mert hozzád hasonló sok van. Az a baj, hogy ezt későn tudtam meg.

ZOLTÁN Félttem a páratlanságtól. Legjobban a szememet féltettem. Az nagyon fájhat! S mikor kiderült, hogy ilyen nincs, mert nem kell páratlannak lennem, akkor fájdalom nélkül lettem vak. Vak lettem.

ZÓRA Látod, ez egy tipikus emberi vonás. Kimented magad.

ZOLTÁN A felelősség alól?

ZÓRA Hát persze!

ZOLTÁN Kiismertél.

ZÓRA De a legkegyetlenebb emberi fegyver az ígéret. Felmutatjátok, mint egy zászlót, meglobogtatjátok, aztán huss, volt, nincs! Mint az anyám. Szeret, nem szeret. Szeret, nem szeret. Szeret, nem szeret...

ZOLTÁN Hagyd abba!

ZÓRA (elkomorul) Senki sem szeret. De miért?

ZOLTÁN Mindenki szeret téged.

ZÓRA Ahány Zoltánt ismerek, mind elhagy!

ZOLTÁN (hazudik) Én nem.

ZÓRA (felindultan) Tudom, hogy elhagysz!

ZOLTÁN Nem hagylak el.

ZÓRA Hazudsz.
ZOLTÁN (csend) Sohasem tennék ilyet. (elmegy)

(Zóra némán figyeli a távolodó Zoltánt, majd éktelen sikítással földre veti magát, hánykolódik, csapkod, reszket.)

ZÓRA (mormolva) Ti minden csalárdsággal és álnoksággal terhes ördögfiak, ti minden igazság ellenségei, hát hagyjátok abba az áskálódást ellenem! Mert én a szíveteket kitépem, a karjaitokat leszakítom, a torkotokat elvágom, én legyőzlek titeket! Gyertek hatalom katonái, gyertek hozzám! Megadom nektek a kéjes élvezetét az életnek. És ti majd szolgáltok engem. Mert innen, erről a földről egy lélek sem lép át a határon túlra. Akit ide hajított le az Isten az égből, az itt is marad! Engem és a szívem dühéből eredő élettagadást szolgáljátok mind! Gyertek hatalom katonái, gyertek hozzám!

(Zóra sápadtan áll, már nem néz Zoltán után. A három katona veszi körbe.)

RECTUS (figyeli a lányt) Hát visszajöttél, Laevus!
LAEVUS Vissza.
MEDIUS (ijedten) Ez még csak egy lány. Nem is nő.
RECTUS Maradhattál volna, ha úgy akarják!
LAEVUS Nem akarták.
MEDIUS Kibírja? Szerintetek kibírja?
RECTUS Egy test, ami kitárulkozik nekünk. Áll az alku.
MEDIUS Mindannyian?
RECTUS Háromszor ajánlja fel testét a lány. Erős pecsét lesz ez szövetségünkben. Rajta hát, végezzük dolgunkat!
LAEVUS A gyomrom reszket.
MEDIUS Megtesszük?

RECTUS Itt új világ kezdődik.
LAEVUS Ennek annyira nem örülök.

(A katonák készülődnek. A lány nyugodt tekintettel néz mindegyikük szemébe, közben lassan leveszi minden ruháját.)

ZÓRA Kezdjétek!

(A három katona megerőszakolja a lányt, aki nem ellenkezik.)

(Sötét.)

(Zóra véres ruhában, meggyötörve ül egy rönkön, cigarettázik.)

ZÓRA (csend) Már nem akarok elmenni. Itt maradok. És mindenki itt marad. Úgy lesz ezután, ahogy én akarom. Ahol vér folyik, ott valaki felemelkedik. Ahol vér folyik, ott valaki veszít. Háború és béke. Körforgás. A történelem milliárdnyi kisember hangyányi története. Csak kevesek képesek rá, hogy jelet hagyjanak maguk után. Ezek a jelek vérrel írott lenyomatok. Az erkölcs nem visz előre a halhatatlanság útján. Az erő igen. Nem akartam hatalmas lenni! Mégis az leszek. Próbáltam mást is. Hit, szeretet, elfogadás... Haszontalan emberi vágyak. Embertelenül lehetek csak azzá, akit sosem felejtetek el! Nem ez volt az álmom. Az álmom édes volt. A valóság keserű. Megkeseredtem. Ezért megkeserítem a népet, a népemet, amelyik hagyta, hogy az életet szívből szerető gyerekből élettelen felnőtt váljék! (csend) Nincs igazság. Sehol sincs igazság! (csend) De élni kell! Tovább...

(OTT. Messze mindentől áll egy ház. Ármin lép ki az ajtaján. Nézi az eget. Semmi. Visszamegy a házba, majd újra kijön. Távcsővel figyel. Semmi. Rázza a fejét, nem érti. Megtörli szemüvegét, s abban a pillanatban lehuppan valami a földre. Az égből zuhant Ármin lába elé. Ármin próbálta elkapni, de nem sikerült. Egy kislány az. Piros. A ruhája, a haja, a cipője. Ármin szégyelli magát, amiért hagyta a földre huppanni – pedig a kislány nem is sír, sőt, inkább mosolyog! –, ezért beszalad a házba, és számaival tér vissza. Javíthatja, méregeti, majd tiszta vízzel lemossa, megtörölgeti, kedvesen szépítgeti. Közben hümmög hozzá.)

ÁRMIN (a lány hajában matat) Piros. (nézegeti) Hm. Határozottan piros. (a lány arcát maga felé fordítja) Viktória vagy. Ez a neved. (elmosolyodik) Szép a hajad. Piros a színe. (hümmög) Mindened piros. (pakolgat, néha felnéz az égre) Ilyen még nem jött onnan. (rázza a fejét) Én ezt nem értem. Ilyen még nem esett le onnan. Piros... (karjaiba veszi, és házába viszi Viktóriát)

(OTT. Terra Incognita kiürült főterén Stella ücsörög. Bekapcsolja magnóját, hallgatja Flipper Öcsi egyik dalát, rekedt hangján ő is énekl. Észreveszi Viktóriát.)

STELLA Bajban vagy. Tudom, milyen az. Én is voltam. Fiatalon. Amikor az életem tiszta gáz volt. Tele problémákkal. Hurrá! El kellett szakadnom az otthonról. És felnőm a helyzethez. Változtatni akartam. (csend) Nagy ára volt, de sikerült. Követtem el hibákat. De ki nem? (csend) Ki nem követ el hibákat, amit ki ne lehetne javítani? Ki kell javítani! Mert a harmóniát kijátszani csak ideig-óráig lehet. A jó sohasem lehet

jobb, a rossz pedig sohasem lehet rosszabb. Az egyensúly örök. Kileng erre, aztán arra, de mindig visszaáll. Minden vihar lenyugszik. Ez a rend megváltoztathatatlan.

- VIKTÓRIA Nem félek tőled. (csend) Ha akarsz, sem félek tőled!
- STELLA (magához inti) Megtanítlak valamire.
- VIKTÓRIA Nem kell.
- STELLA Eljött az ideje a tanulásnak.
- VIKTÓRIA Mit tudsz te, hogy tőled tanuljak?
- STELLA Én vagyok a történelem. Én tudom a hetes szabályt. (sóhajt) Egy. Szülless a világra! Kettő. Tanulj, hogy tudj! Három. Taníts, hogy mások is tudjanak! Négy. Ne maradjál egyedül! Öt. Emlékezz rá, ahonnan jöttél! Hat. Egyensúlyban tartsd a lelked! Hét. Halj meg, ha végeztél!
- VIKTÓRIA (csend) Ha ezt csak te tudod, akkor meghallgatlak.
- STELLA Nézz és láss! Keress és találd! Figyelj és türelemmel várj!
- VIKTÓRIA Várom. (csend) Mire tanítasz meg?
- STELLA Ami most jön, az hangos lesz, mint a mennydörgés, mint a szikla omolása, mint az óceán morajlása. Elmondom akkor...
- VIKTÓRIA Na?
- STELLA (csend) Megtanítlak a csendre. (néz maga elé, majd lassan kimegy)

(Viktória vár, elgondolkodik a hallottakon. Aztán kidobóást játszik, gyermeki vidámsággal kacarászva, miközben verset mond.)

- VIKTÓRIA Ez fürdik a vérében,
Ez lepisál mérgében,
Ez itt marad egyedül,
Ez hamisan hegedül,
Ez árvát hagy a világra,
Ez mérget önt a virágra,
Ez vihart fest az égre,

Ez nyolcat mond a hétre.

(Hirtelen megáll. Most értette meg Stella szavait. Belép Zóra. Némán állnak egymással szemben, majd Viktória szája elé emeli mutatóujját: csendre inti. Még egy hosszú pillanatig farkas szemet néznek, aztán a kislány elszalad.)

22

(OTT. A három mester ül egymás mellett.)

CSÚF Milyen lelketlen ifjú akarhatja ezt a népetől?

ROSSZ Hogy ha húsz éves koromban ezt kérdezi valaki tőlem, így feleltem volna: én. Most azt válaszolom, hogy senki sem akarhatja ezt.

JÓ Nekem van szívem. Ezért nekem ez mérhetetlenül fáj!

CSÚF Hibásnak érzem magam. Mert énekelni akartam még egyszer ebben a halhatatlan rabszolgaságomban. Önnön vágyamért elárultam volna mindent. És lehet, hogy meg is tettem?

ROSSZ Csak egy ölelés, egy ölelés hiányzott ahhoz, hogy ne így legyen! Csak a karomat kellett volna felemelnem, a vállatokra tennem, s minden visszafordult volna! Ha így lett volna...! (meglátja a hóhért) Az új vezetőnk vérebe. Ismerős arc. Ismerős könnyek.

(A hóhér könnyes szemmel levest mer a mestereknek.)

HÓHÉR (halkan) Lelkesítés. Részvétel. Képviselő. Csoport. Szervezés. Uralom. Bűntett. Jutalom. Produkció.

(A hóhér félreáll. A mesterek némán esznek, majd hirtelen abbahagyják.)

JÓ Jó vagyok, mert szeretlek benneteket. Féltetek is. Adni, adni, adni – más nincs a fejemben. Nincs „én”, csak „mi” van. És „ti”. Ti vagytok mindenekeelőtt, aztán mi, aztán te és te, és csak azután én. A levesem is nektek adom. Vegyétek!

(Nem mozdulnak.)

ROSSZ Rossz vagyok. Mert nem szeretlek titeket. Nem érdekeltek. Zavartok. Birtokolni akarok mindent. Kelletek nekem. Ahhoz, hogy „én” lehessenek. Eszköz vagytok. Az eszközeim. A levesem nem adom nektek. Elvenném a tiéteket is.

CSÚF Csúf vagyok. Nem szeretem magamat. Szép lennék inkább. Egyedül nem lehetek. Segítetek? Talán! Nélkületek nem tudnám, hogy ki vagyok. Veletek változhatok meg. Kettősség. Hármasság. Bizonytalanság. Hm. A levesem inkább kiöntöm. (szünet) De én sem vagyok őszinte.

(A hóhér elveszi a tányérokat, megmossa, megtörli mindet, majd egy-egy kést ad a mesterek kezébe, s magukra hagyja őket.)

ROSSZ (meredten néz előre) Akkor... csinálni kéne. Hideg van.

JÓ (a késsel szívet rajzol mellkasára)

CSÚF (markolja a kést) Egy erős vágás, határozott mozdulattal, és kész.

ROSSZ Úgy van.

JÓ Várj még!

CSÚF Fontos az erő, a pontosság, a magabiztosság, a tiszta fej.

JÓ Kell ez?

CSÚF Kéne egy terv.

ROSSZ Ez egy racionális döntés. A közösség az első.

JÓ Az egyén az első.

ROSSZ (csend) Na?
CSÚF Néz, vág, talál, halál. (próbálja)
JÓ Rossz ötlet.
ROSSZ Jó ötlet. (összenéznek)
CSÚF Tudom, hogy nincs más megoldás.
JÓ Mindig van más megoldás. Mindig!
ROSSZ Sosincs.
CSÚF Sosincs! (elvágja a saját nyakát)

23

(OTT. Terra Incognita főterén, mint egy méhkas, úgy zsong a nép. A mesterek nyakukat behúзва várakoznak sorsukra. Csúf nyakán véres kötés. Jó szíve helyén egy véres lyuk tátong. Rossz jobb karja kitépve, koszos kötés takarja el a sebet, még csöpög belőle a vér. Próbálnak összeölelkezni, de már nem megy. Hiányzik valami.)

NÉP (üvöltve fenyegetik a mestereket) Itt az idő, ütött az óra! Szükségünk van minden szavazóra! A vagon már vár minden utazóra! Csak neki vannak terve a jövőre vonatkozóra! Aki ellenünk van, annak betörhet az orra!

(Zóra lecsendesíti a népet.)

ZÓRA (mestereknek) Ti mit mondtok?
JÓ (halkan) Nem jó ez így.
ZÓRA (Rossznak) És te?
ROSSZ (nem felel)
ZÓRA (Csúfnak) Téged nem is kérdezlek.

(Zóra feláll az emelvényre.)

ZÓRA Nos... A szikár és prózai tény valójában így hangzik: a mesterek hatalmának vége. (csend) Végleg vége. Velük az ország, ahol élünk, a mi méhkasunk, a pusztulás szélére sodródott. A nép, a méhek kipusztulóban. Új királynőre van szükségetek. Mindig hittünk benne, hogy eljön az a pillanat, amikor dönteni tudunk. Vártunk rá. Titkon mindannyian elmenekülni akartunk. El innen! De miért? Hiszen ez itt a mi országunk. És tényleg! Még neve sincs, de a miénk. Névtelen ország, a senki földje. De elég! Mától az országunkat elnevezem Demagógiának. Határaink erősek, akartunk megingathatatlan. Mi itt vagyunk, azok meg ott. Nem senkinép a miénk. Száznegyvenháromezer. Megszámoltam. Ennyien élünk itt. Ha hisztek abban, hogy kiválasztottak vagytok, ha hisztek abban, hogy megérdemlitek a felsőbbrendűeknek járó tiszteletet, megértitek, hogy despotátokként állok előttem. Az ősanya, akit vártunk, megérkezett. Bennem él. A történelem nagy úr, és mert nagy úr, szűk marokkal mér, de amikor ad, akkor bőven ad. Egyértelmű, határozott, világos népakarattal van dolgunk.

BOLOND (húzogatja Zóra ruháját) itt a csésze visszahoztam nem kell nekem már a tiéd jaj de sokat kerestem nem volt sehol de itt van tiszta ki-mostam a róka lekopott de ott a róka csak már nem színes már piros volt régen én láttam de már nem mert lekopott jaj-jaj most mi lesz tessék itt a csésze a tied nem az enyém nekem nem kell neked kell?

(Zóra elveszi a csészét, majd elhajítja. A bolond elszalad.)

ZÓRA Nézzetek magatokra! Látjátok? Igen, ilyenek vagyunk valójában. Vidámak, életerősek, elszántak! És készek a változtatásra. Együtt. Velem. (hatásszünet) Én és ti!

(Mulatság. A nép hangos kacagással táncol. A mesterek ütemtelenül próbálják felvenni a ritmust. Hátrébb a katonák isznak, falatoznak. A hóhér félelmetes, sebhelyes arcán könnycseppek gurguláznak. Zóra sikítva ugrál, csapkod lábaival, karjaival, próbál felrepülni. Lassan elfárad. A nép ijedten rohan szanaszét. Zóra egyedül marad. Egy fa alatt Viktória játszik, közben halkán dúdolgat.)

ZÓRA (félelmetes nyugalommal) Nézz körül! Ott áll egy fa. Mindenhol áll egy fa. Az se baj, ha égig ér. Az ágak tartják a lombját. Minden ág a törzsbe kapaszkodik. Indulj el! Fölfelé. Keresd meg az ágaidat! Azokon haladj. Megpihenhetsz néha. Vissza ne nézz! Ha nehezen járható egy ág, javítsd ki! Tudni fogod. És ha felértél a legfelső ágra, akkor megérezted. Onnan visszanezhetsz! Mi lesz ott? A vége. Ha akarsz, ott maradsz. Ha akarsz, visszazuhansz. De el is repülhetsz! Senki sem dönt helyetted. (csend) A múlt elmúlt. A jövő elkezdődik.

(Viktória elhallgat. Zórával összeakad tekintetük. A kislány mosolyog.)

ZÓRA (határozottan) És a jövő én vagyok! (csend) Döntöttem. Jól vagy rosszul? Csak az isteneink tudják...

(sötét)

24

(Katonák nézelődnek, cigarettaznak, a fegyvereik mellettük hevernek.)

MEDIUS (csend) Freud az anyját is dugta?

LAEVUS (megvonja vállát)

MEDIUS De lehet, nem?

RECTUS Fejben talán. Gondolatban. Úgy már én is.
MEDIUS Anyádat?
RECTUS Azt.
MEDIUS Nincs is anyád.
RECTUS Elképzelttem.
MEDIUS Jó volt?
RECTUS Nem emlékszem.
LAEVUS Kár.
RECTUS De bennem maradt. A gondolat.
LAEVUS Mélyen. Ott szokott maradni.
MEDIUS Mi alapján van? Hogy mi marad meg?
LAEVUS Elfojtás.
RECTUS (Mediusnak) Az anyád.
MEDIUS Mi?
RECTUS Az anyádat is meg bírnam!
MEDIUS Mit?
RECTUS Dugni.
MEDIUS Ha lenne!
RECTUS Csak akkor.
LAEVUS Az elfojtás miatt van.
MEDIUS Azért dugunk?
LAEVUS Mondom!
MEDIUS Ezért van?
LAEVUS Az elfojtás, ugye!
MEDIUS Mi más?
RECTUS Az anyám miatt a te anyádat is.
MEDIUS Ha lenne!
LAEVUS De nincs.
MEDIUS De ha lenne, akkor csakis az elfojtás miatt.
RECTUS Persze. Azért akarunk anyát dugni.

LAEVUS A tudattalanná váló emlékek és motivációk miatt.

MEDIUS Értem.

(Elnyomják a csikket, felveszik a fegyvereket, lassan, elgondolkozva elindulnak.)

MEDIUS (megtorpan) És gyereket miért ölünk?

(elindulnak)

(függöny)

Zsámbék - Gárdony - Budapest, 2009-2011.